STJERNEN

139. ÅRGANG NUMMER 2 JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE FEBRUAR 1990

STJERNEN

FEBRUAR 1990

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

FRA REDAKTIONEN

I vil lægge mærke til nogle få ændringer i denne udgave af Stjernen. Vi har lyttet til forslag fra hele verden og har forenklet og standardiseret bladets layout, således at det nu er lettere at trykke rundt omkring i verden.

Vi øger også *Børnestjernen* med otte sider, og yderligere seksten sider får farvetryk. Otte af disse sider med farve vil være at finde i *Børnestjernen;* de andre otte vil være spredt rundt om i bladet. Der vil også komme farver på indersiden af forsiden og indersiden af bagsiden.

Vi arbejder nu med kortere tidsfrister og håber derved at gøre bladet mere aktuelt fremover. I dag tager det et år, fra vi færdiggør et manuskript, til bladet udgives.

Vi optager også breve til redaktøren og forventer at indføre nye rubrikker, som handler om vores verdensomspændende læserskare. Vi sætter pris på vores trofaste læsere og opfordrer jer til at deltage aktivt ved at sende breve, artikler og beretninger til os. (Husk venligst navn, adresse, ward og stav). Det er vores bøn, at vi må styrke hinanden i vores samarbejde for Mesterens sag.

Med venlig hilsen
Redaktionen

EN VIRKELIG GLÆDE

Tak for den høje standard i *Liahona* (spansk). Det er en virkelig glæde for medlemmer, missionærer og undersøgere her i Columbia og samtidigt et godt redskab i missioneringen.

Præsident Bruce F. Carter
Bogota-missionen i Columbia

INSPIRERET TIDSSKRIFT

Jeg værdsætter *A Liahona* (portugisisk) meget højt. Der er altid en artikel, som hjælper mig til at klare mine problemer bedre.

Derudover nyder jeg at læse om medlemmers oplevelser og beretninger fra hele verden og om ting, som familier kan gøre sammen for at skabe tætknyttede familier.

Jeg er meget taknemmelig for, at *A Liahona* udgives i mit land. Jeg ved, at det i sandhed er et inspireret blad. Jeg er også taknemmelig for at have det i mit hjem og for at kunne fortælle mine venner om dets belæringer.

Rosana Cardoso Gaertner
Brasilien

FINDER EN LØSNING

Det har været min erfaring, at hver gang jeg slås med et særligt problem, vil næste måneds udgave af *Songdo Wi Bot* (*Den helliges ven* på koreansk) have en artikel, som kommer med en løsning.

Disse oplevelser overrasker mig altid og gør mig taknemmelig.

Fra første gang jeg læste *Songdo Wi Bot*, forstod jeg dens værdi og betydning, da jeg læste en levende profets råd og kærlige ord. Jeg kunne også læse om virkeligt oplevede vidnesbyrd og lære om konkrete principper. Måske kan man sige, at skrifterne formulerer teorien for retskaffen levevis, og *Songdo Wi Bot* giver mig mod til at efterleve teorien.

Nu, hvor jeg venter på næste måneds udgave af bladet, læser jeg igen profetens ord, som de stod i denne måneds udgave.

Yune, Kyoung Joo
Nosyangjin ward,
Seoul West stav

TO ABONNEMENTER

Jeg mener, at *De Ster* (hollandsk) er et meget værdifuldt blad. Jeg nyder at læse artikler om medlemmer af Kirken. Nogle gange bringer deres historier et smil til mine læber, og andre gange tårer i øjnene.

Jeg holder især af konferenceudgaverne. Det giver mig mulighed for at glædes over profeternes ord. Deres ord hjælper os til at blive virkelige Herrens disciple. Jeg elsker profeten og generalautoriteterne. Og hvordan kunne jeg kende dem, hvis det ikke var for *De Ster*!

Det er grunden til, at vi har to abonnementer hos os – et til mig og min kone og et til børnene.

Caes van Impelen
Vianen, Holland

Februar 1990 139. Årgang Nummer 2
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

Det Første Præsidentskab:
Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

De Tolvs Kvorum:
Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Vejledere: Rex D. Pinegar, Gene R. Cook, William R. Bradford, Francis M. Gibbons, Jeffrey R. Holland

Redaktør: Rex D. Pinegar

Adm. direktør for Kirkens tidsskrifter:
Thomas L. Peterson

International Magazines:
Chefredaktør: Brian K. Kelly
Medredaktør: David Mitchell
Assisterende redaktør: Ann Laemmlen
Assisterende redaktør for Børnestjernen: DeAnne Walker
Kunstnerisk leder: M. Masato Kawasaki
Layout og design: Sharri Cook

STJERNEN
Redaktør: Carsten Gram
Kirkenyt: Jørgen Ljungstrøm

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk.

The STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $10.00 a year. $1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre Dkr. 85,– (inkl. moms og porto) Betaling over giro 31 20988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge. USA og Canada: US$ 10.00 (Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Center, Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 9002 DA

BUDSKAB
FRA
DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

DET DER ER TIL STØRST GAVN

PRÆSIDENT
EZRA TAFT BENSON

Herren forventer, at vi er missionærer, at vi efterlever evangeliet fuldt ud, samt at vi bidrager til at opbygge hans rige.

Missionærerne er involveret i det mest betydningsfulde værk i hele verden – at frelse vor himmelske Faders børns sjæle. Der er intet, der er så vigtigt, så værdifuldt, så rart og så tilfredsstillende for sjælen. Gennem profeten Joseph Smith har Herren erklæret: „Det, der vil være til størst gavn for dig, vil være at forkynde omvendelse for dette folk, så du kan bringe sjæle til mig" (L&P 15:6).

Som medlemmer af Herrens kirke må vi tage missionering alvorligt. Hvis du arbejder, som du bør; hvis du elsker dette værk, vil du være engageret i at frelse menneskebørnenes sjæle.

Ingen kan læse det første afsnit i Lære & Pagter velvidende at Kirken anerkender det som Herrens ord og så samtidig undre sig over, hvorfor vi sender missionærer til alle dele af verden. Ansvaret, og det er et stort ansvar, hviler direkte på Kirkens medlemsskare, for Herren siger, at „en advarselsrøst skal gå ud til alle mennesker gennem mine disciples mund, som jeg har udvalgt i disse sidste dage" (L&P 1:4).

Et af vore bedste missionsredskaber er det gode eksempel, som medlemmer, der efterlever evangeliet, udviser. Det var det, Herren mente, da han sagde til Kirken: „Thi Zion skal tiltage i skønhed og hellighed . . . Zion må stå op og iføre sig sine skønne klæder" (L&P 82:14). Herren vil støtte medlemmerne i deres ansvar for at missionere, hvis de blot har tro til at forsøge at missionere.

Det er på tide, vi hæver vort blik og får en forståelse af dette værks storhed. Det forventer Herren af os. Det er ikke nok bare at være medlemmer af Kirken og overvære nadvermødet. Det er godt – men det er ikke tilstrækkeligt. Herren forventer, at vi er missionærer, at vi efterlever evangeliet – ja fuldt ud, og at vi bidrager til at opbygge hans rige.

Du bliver ikke en effektiv missionær, før du lærer at have sympati for alle vor himmelske Faders børn – før du lærer at elske dem. Mennesker kan mærke, når der vises dem kærlighed. Mange higer efter kærlighed. Når du viser sympati for deres følelser, vil de gengælde denne venlighed. Og du har fået en ven.

Hvor længe siden er det, at du har inviteret en nabo til et nadvermøde eller til stavskonference eller ind i dit hjem til en familieaften? Hvor længe siden er det, at du har deltaget i en virkelig samtale om evangeliet? Det er vidunderlige oplevelser.

FOTO: WELDEN ANDERSEN

FOR AT FÅ SUCCES MED AT DELE EVANGELIET MED ANDRE, UANSET OM MAN ER FULDTIDS-MISSIONÆR ELLER MEDLEMSMISSIONÆR, MÅ MAN HAVE ET BRÆNDENDE VIDNESBYRD OM DETTE VÆRKS GUDDOMMELIGE OPRINDELSE.

Jeg opmuntrer jer ikke kun til at læse beretningen i Bibelen om Kristi opstandelse, men også at læse beretningen i Mormons Bog om Kristi tilsynekomst efter sin opstandelse for indbyggerne i Amerika og fortælle et ikke-medlem i din bekendtskabskreds om det. Giv dem eller lån dem et eksemplar af Mormons Bog, ja, tilmed dit eget om nødvendigt. Muligvis vil det bringe dem evige velsignelser.

Mormons Bog er det store samlingsmærke og banner, vi skal bruge i vor missionering. Den viser, at Joseph Smith var en profet. Mormons Bog indeholder Kristi ord, og dens største mission er at føre os til Kristus. Alt andet er af sekundær betydning. Det gyldne spørgsmål i forbindelse med Mormons Bog er: „Ønsker du at lære mere om Kristus?"

Mormons Bog er både til medlemmer og ikke-medlemmer. Kombineret med Herrens Ånd er Mormons Bog det bedste redskab, Gud har givet os, til at omvende verden. Hvis vi skal høste mange sjæle, er vi nødt til at bruge det redskab, som Gud har skabt til opgaven – Mormons Bog.

Læsning af Mormons Bog er en af de bedste måder, hvorpå vi kan overbevise os selv om at betydningen af tage på mission. Vi har brug for flere missionærer. Men vi har også behov for bedre forberedte missionærer. Missionærer som kommer fra ward og grene og hjem, hvor man kender og elsker Mormons Bog.

Vi har brug for missionærer, som har et brændende vidnesbyrd om Mormons Bogs guddommelige oprindelse, og som ved Ånden kan udfordre deres undersøgere til at læse og grunde over dens sider, fordi de med fuldkommen sikkerhed ved, at Herren ved Helligåndens kraft vil tilkendegive bogens sandhed for deres undersøgere. Vi har brug for missionærer, som lever op til vort budskab.

Giv mig en ung mand, som har holdt sig selv moralsk ren og som trofast har overværet sine møder i Kirken. Giv mig en ung mand, som har æret sit præstedømme. Giv mig en ung mand, som har gennemført seminar og som har et brændende vidnesbyrd om Mormons Bog. Giv mig en sådan ung mand, og jeg vil vise dig en ung mand, som

FOTO: MICHAEL MCCONKIE

kan udføre mirakler for Herren i missionsmarken og gennem hele sit liv.

Husk, at unge søstre også har mulighed for at tage på fuldtidsmission. Jeg er taknemmelig over, at min egen evige ægtefælle tjente en mission i Hawaii, før vi blev gift. Og jeg er glad for, at nogle af mine børns døtre har været på mission. Nogle af vore bedste missionærer er søstre.

For at få succes med at dele evangeliet med andre, uanset om man er fuldtidsmissionær eller medlemsmissionær, må man have et brændende vidnesbyrd om dette værks guddommelige oprindelse. Din første pligt er at få det vidnesbyrd gennem bøn, faste, grublen, studium, gennem anmodninger til Herren om at give dig dette vidnesbyrd samt ved at acceptere de kaldelser, der bliver givet dig. Du må vide, at Gud lever; at Jesus er Kristus, denne verdens Forløser; at Joseph Smith er en Guds profet; og at vor himmelske Faders præstedømme og myndighed findes her.

Vi bør alle med stor glæde og forventning se frem til det at dele evangeliet med andre. Det virkelige formål med at dele evangeliet med andre er at føre sjæle til Kristus, at undervise og døbe vor himmelske Faders børn, således at vi kan glædes med dem (se L&P 18:15) i vor Faders rige.

IDEER TIL HJEMMELÆRERE

1. Forventer Herren mere af os end blot at vi er medlemmer af Kirken og overværer nadvermødet?

2. Hvad er „det bedste redskab, som Gud har givet os" til at omvende verden?

3. Præsident Benson siger, at vi skal have et „brændende vidnesbyrd" om Herrens værks guddommelige oprindelse. Hvad siger han, vi skal gøre for at få og styrke et sådant vidnesbyrd?

4. Er der personlige missioneringsoplevelser, som du eller medlemmer af dine hjemmelærerfamilier gerne vil fortælle om?

DEN VELSIGNER MIG

MERRILL BRADSHAW

Jeg plejede at spekulere på, om der var noget galt med mig, for når jeg bad om Mormons Bog, skete der ikke noget mærkbart.

Jeg har aldrig haft nogen grund til at tvivle på dem, som taler om mirakuløse tilkendegivelser i forbindelse med Mormons Bog. Sådanne tildragelser er bare aldrig indtruffet for mig. Da jeg var yngre, plejede jeg at spekulere på, om der var noget galt med mig, for når jeg bad om Mormons Bog, skete der ikke noget mærkbart. Jeg går ud fra, at den virkelige årsag til at der ikke skete noget var, at jeg altid har haft tro på Mormons Bog. Jeg har ganske enkelt følt, at når jeg engang forstod alt, hvad der var at forstå om Mormons Bog, ville alle de spørgsmål, andre mennesker stiller om bogen, blive besvaret, og bogen ville stadig være gyldig.

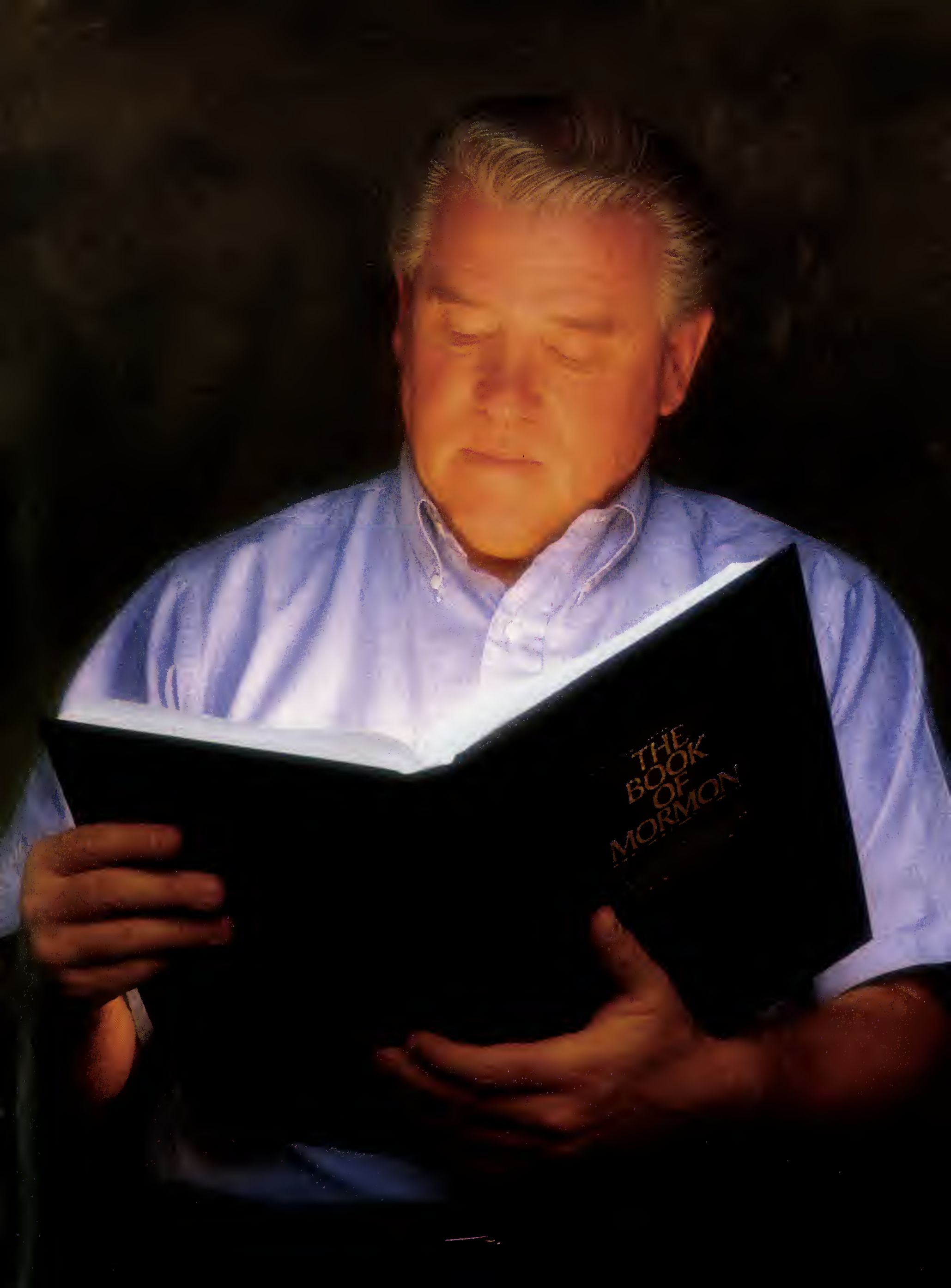
Derfor kan jeg ikke som så mange andre sige, at da jeg rejste mig efter at have bedt om bogen, havde jeg en brændende følelse, som fortalte mig: „Denne bog er sand." Jeg accepterer kendsgerningen, og jeg mener, at der må være mange i Kirken, som befinder sig i samme situation, som jeg gør. Men det jeg gerne vil understrege er, at selv uden en imponerende åndelig manifestation, der fortalte mig, at Mormons Bog er sand, har jeg i løbet af mit liv tilbragt mange timer med at studere bogen, dens fremkomst og de forskellige beviser, der findes for dens sandhed. Jeg hævder ikke, at jeg har overvejet samtlige de spørgsmål, som foruroliger nogle mennesker, men jeg har en enkel opfattelse af, at når vi ved alt, hvad der kan siges om bogen, vil den stadig være et solidt anker for vores tro, således som den altid har været for mig. Det jeg forsøger at sige er, at selv uden et spektakulært vidnesbyrd, velsigner bogen stadig min familie og mig meget.

Lad mig komme med nogle eksempler på, hvordan den har velsignet mig.

1. Da jeg tog på mission til Schweiz i 1950, havde jeg i alt haft tre års undervisning i tysk i high school og på universitetet. Jeg mente, at jeg var godt forberedt til at blive missionær, selv om jeg på det tidspunkt ikke havde læst hele Mormons Bog. Men jeg blev overvældet, da jeg hørte schweizernes hverdagssprog og deres forskellige dialekter. Det var meget vanskeligt for mig at anvende det, jeg havde lært. Min kammerat og jeg læste en time hver morgen højt for hinanden af Max Zimmers tyske oversættelse af Mormons Bog. Den var skrevet med gotisk skrift. I begyndelsen var det vanskeligt, men ved at læse Mormons Bog på tysk kom sprogets rytme lettere, og snart kunne jeg bedre tale med folk.

Læsningen tidligt om morgenen førte mig også gennem Esajas-kapitlerne i 2 Nephi, som kan være vanskelige at forstå. Herved stiftede jeg bekendtskab med Esajas' fængslende og smukke poesi, med hans åbenbaring om menneskehedens historie og med hans store bekymring for de fattige og enkerne. Det indledte et livslangt studium af Esajas' bog, hvilket mange gange har været en velsignelse i tider med behov for åndelighed eller i tider med

FOTO: MICHAEL SCHOENFELD

THE
BOOK
OF
MORMON

åndelige højdepunkter. Denne gennemgang af Mormons Bog viste mig den måde, profeterne sætter tingene i vores liv i perspektiv på. En måde som giver dem deres sande betydning i evigheden. Disse indblik har vedvarende beriget min forståelse af evangeliet, frelsesplanen, mine værdier og mål samt meningen med mit liv. Alt dette begyndte med den time, som min kammerat og jeg tidligt om morgenen tilbragte sammen med at læse op fra Mormons Bog på et kvistværelse i Bern i Schweiz. Det var ikke kun en forståelse for sproget, denne oplevelse gav mig men også en begyndende forståelse af skønheden og betydningen af skriften.

2. For nogle år siden deltog jeg på Brigham Young University i et seminar, som skulle forberede lærerne til at undervise førsteårseleverne i Mormons Bog. I den periode på seks uger læste jeg hele Mormons Bog to gange, noterede og grundede over betydningsfulde punkter undervejs og nød særligt skønne passager og lærdomme. Det var endnu et skridt videre i udviklingen af min kærlighed til denne bog. Jeg kom den meget nærmere og kunne forfølge emner og temaer, som fangede min interesse. Igen kunne jeg ikke sige, at jeg havde modtaget nogen særlig tilkendegivelse eller noget vidnesbyrd. Det er ikke en del af mit forhold til bogen. Jeg opnåede snarere en øget fornemmelse af skønheden i dens budskab og af betydningen af dens advarsler til menneskene i vor tid. Denne fornemmelse forstærkedes, mens jeg underviste i Mormons Bog i seniorklassen. Jeg er nået dertil, hvor jeg identificerer mig med de problemer, mænd som Alma og Mormon havde, og til at forstå deres store bekymring for personer som mig. Jeg har lært, at mange af detaljerne, som kritikere af bogen protesterer imod, er uden betydning i sammenligning med den storslåede og intense kærlighed, som Kristus viste ved at bevare bogen, således at vi kunne have den som en hjælp.

3. Vi har tit læst i skriften i vores familie – jeg gør ikke krav på at vi læser i den så regelmæssigt, som vi opmuntres til, men sandsynligvis har vi tilbragt mere end halvdelen af den tid, som vi sammen har læst i skrifterne, med at læse Mormons Bog. Vi har virkelig nydt de stunder. De ældste børn har gode minder om dem. De fem missionærer, der er udgået fra vores familie, har været forberedt på omtrent samme måde, som jeg blev forberedt: De accepterede bogen som sand, selv om de ikke havde læst hele bogen mange gange eller havde fået et dramatisk vidnesbyrd om den. Og alligevel er Mormons Bog, selv uden spektakulære åndelige oplevelser, et anker for vores familie, for vores tro og for hele vores måde at leve på. Mormons Bog er vor religions slutsten, og den giver religionen mening. Når jeg tænker på Mormons Bogs betydning for os, spekulerer jeg på, om nogen tilkendegivelse kan være mere betydningsfuld end det.

Helligånden er ikke altid tydelig eller direkte i sine påvirkninger af os. Men ved små ting gennem et helt liv skaber han en grundvold, hvorpå vi kan bygge en god og lykkelig tilværelse, en tilværelse, der er produktiv og fast forankret i Guds rige på jorden. Mormons Bog er for mig en del af denne grundvold, og dens betydning for mig øges hele tiden. Jeg er Herren taknemmelig for dens velsignelser. □

MORMONS BOG ER, SELV UDEN SPEKTAKULÆRE ÅNDELIGE OPLEVELSER, ET ANKER FOR VORES FAMILIE, FOR VORES TRO OG FOR HELE VORES MÅDE AT LEVE PÅ.

FOTO: MICHAEL SCHOENFELD

FOTO: JANET THOMAS

DU KAN GØRE HELE FORSKELLEN

JANET THOMAS

Sue Keller følger ikke mængden – hun leder den.

På Sue Kellers værelse hænger et skilt, som siger: „Du kan gøre hele forskellen". Hun hørte første gang vendingen i en tale, og hun føjede den til sin samling af fotografier og plakater på væggen.

Men Sue har gjort mere end blot at hænge dette skilt op. Hun er et levende eksempel på, hvordan en person kan udgøre hele forskellen. Sue Keller var elevrådsformand på sin skole, Mount Si High School i North Bend i Washington, anfører på skolens hold i volleyball og basketball samt præsidentinde i sin seminarklasse. Sue ledte de andre elever i nogle store projekter – en talentaften samt maling af skolen – som gjorde deres sidste år i high school uforglemmelig.

Sue har ikke altid været leder. Hun har lært af sine fejltagelser og trængsler. Da Sue voksede op, var hun blot en i mængden, indtil mængden begyndte at bevæge sig i en retning, hun ikke brød sig om. Hendes opvækst i Kirken gav hende et livssyn, der var anderledes end hendes venners.

„Det andet år, jeg gik i high school, begyndte mine venner at lave forfærdelige ting, som fik mig til at græde over dem. Jeg havde lyst til at gå hen til dem, ryste dem og spørge: ‚Hvad er det, du gør?' men det kunne jeg jo ikke. Det var frustrerende. Jeg sagde til mig selv: ‚Sue, du behøver ikke gøre sådan noget.'"

Det var dengang, hun bestemte sig til at træffe sine egne valg og om muligt også føre sine venner på rette vej. Hendes biskop, Allen Dance fra wardet i Snoqualmie Valley, lagde mærke til hendes evne til at øve en god indflydelse på hendes venner. „Sue har altid stræbt efter det gode. Hun har styrket de svage i vores ward og i skolen. Sue har altid ydet en ekstra indsats for at være ven med personer, som har brug for en ven. Andre er blevet velsignet som følge af hendes eksempel."

At udgøre forskellen kræver undertiden kun, at man åbner munden. For nogle år siden sagde Sue ved begyndelsen af pigernes basketballsæson: „Lad os begynde med en bøn." De andre fulgte hendes forslag før den første kamp, og det blev en tradition. „Jeg bad altid før alle kampe. Nogle gange spurgte jeg: ‚Er der ikke en anden, der vil bede i dag?' Et par gange gjorde en anden det. Men for det meste stod holdet afventende rundt om mig og sagde: ‚Sue, gør det nu.'"

Ved valget til formand for elevrådet introducerede Sue temaet: „Stræb efter det bedste i dig." Som det kan forventes af teenagere, var der nogle, som begyndte at lave grin med temaet. Men Sue holdt ud og brugte temaet til alle skoleaktiviteter hele året, og langsomt forsvandt drilleriet. Skoleinspektøren kommenterede: „Der er altid dem, som tager noget der er positivt og forsøger at lave grin med det. Når nogle forsøgte at lave grin med temaet, var Sue i stand til at overvinde det alene ved sin behagelige indstilling, ved ikke at tage sig selv for højtideligt eller ved ikke at blive aggressiv. Temaet blev accepteret af eleverne og blev deres motto det år."

Et af projekterne, som eleverne på Mount Si virkelig måtte knokle for at fuldføre, var malingen af skolens gange. Det var et enormt projekt, men Sue og de andre i elevrådet mente, at det kunne gøres. Det var nødvendigt, at der kom mere end 200 elever og hjalp til ved hver del af projektet – forberedelsen af væggene, grundingen, derefter selve malingen og til sidst en kant i en anden farve.

Viceinspektøren fortæller: „Jeg var til stede ved det første møde, og jeg vidste med det samme, at det ville lykkes for dem, fordi Sue var forberedt og parat til at begynde. I en notesbog havde hun inspirerende citater og en liste over, hvad der skulle gøres, og en plan for hver del. Og hun havde inviteret alle de rigtige personer til mødet. Sue havde indbudt nogle elever, som hun anså for ledere. Hun havde indbudt én fra skolens vedligeholdelsesstab. Hun sørgede for, at jeg var der. Hun forstod at organisere."

Den store maleopgave blev en succes, men ikke før Sue håndterede et par kriser i sidste øjeblik. Projektet var beregnet til at vare fire dage. Den første dag var det klart og strålende solskinsvejr. Dage med solskin var usædvanlige på den tid af året. „Pludselig gik der panik i mig," fortalte Sue. „Hvem havde lyst til at male skolen på så dejlig en dag?"

Men eleverne kom – lige i tide til den anden krise. Væggene var blevet forberedt, og nu var det tid at påføre grunder. Da mere end 100 elever stod parat til at male, kom skolens pedel farende hen til Sue og viste hende etiketten fra en af dåserne. Den brændbare grunder måtte kun bruges i godt ventilerede områder. De åbnede hver eneste vindue og dør, lukkede af for elektriciteten for at undgå gnister og tildækkede alle de elektriske kontakter. I mellemtiden havde Sue trukket sig tilbage for at bede om

KIRKEN ER EN AF SUES STØRSTE KILDER TIL VEJLEDNING OG TRØST.

yderligere hjælp. „Jeg fandt et tomt rum og lagde mig på knæ." Alt gik glat, faren blev undgået og gruppen havde det sjovt. Det var hårdt, men samtidig virkelig sjovt.

Eleverne følte under Sues ledelse en ny stolthed ved deres skole. De havde malet skolens gange i en lysegrå farve med en rødbrun kant. Hvis der var nogen nu, der blot tænkte på at skrive eller på anden måde ødelægge væggene, blev de advaret af de andre elever: „Lad være! Jeg malede denne væg, og ingen slipper godt fra at skrive på den."

Der var også talentaftenen, hvor elever, som enten spillede på klaver eller kunne synge, danse eller optræde, for første gang blev anerkendt. „Det dejlige er," sagde Sue, „at vi har disse meget talentfulde elever, og de får aldrig nogen anerkendelse, sådan som dem der dyrker sport får. Det var vores hensigt. Personer, som man ellers aldrig hørte om, var begejstrede for at deltage i forestillingen. Vi optrådte en gang for eleverne og en anden gang for forældrene."

Så var der dengang, hvor en dreng slog op med sin første veninde, eller da en af stjernespillerne blev smidt af holdet i softball på grund af spiritus. Skoleinspektøren fortæller, at hver gang var Sue der for at hjælpe. „Jeg har set hende hjælpe og opmuntre drenge og piger i alle aldre.

Hun lægger sin arm om dem, når hun ved, at de har en dårlig dag. Hun følger dem ned af gangen, taler med dem og opmuntrer dem. At elevrådsformanden gør det for dig er en meget betydningsfuld oplevelse for mange af vores elever. Sue arbejder meget fint med mennesker på tomandshånd."

Men hvorfra henter Sue styrke og beslutsomhed til at blive ved med at stå frem og udgøre forskellen i andres

„SUE HAR ALTID YDET EN EKSTRA INDSATS FOR AT VÆRE VEN MED PERSONER, SOM HAR BRUG FOR EN VEN. ANDRE ER BLEVET VELSIGNET SOM FØLGE AF HENDES EKSEMPEL."

AT UNDERVISE SINE VENNER I EVANGELIET, OPMUNTRE SINE KLASSEKAMMERATER MED GODE PROJEKTER OG LYTTE TIL RÅD OG VEJLEDNING FRA SINE FORÆLDRE ER ALT SAMMEN NOGET, SOM SUE KELLER HAR LÆRT KAN GØRE EN FORSKEL.

liv? „Min mor er en af mine bedste venner," sagde Sue. „Efter de sværeste dage kan jeg fortælle hende alt. Hun har svarene. Hun foreslår ting, jeg kan gøre ved problemer i skolen eller med drenge. Det gør jeg så, og det virker. Hvis jeg ikke havde hendes og min fars støtte, vidste jeg ikke, hvad jeg skulle gøre." Sue får også gode råd og støtte fra andre i familien.

Kirken er en af Sues største kilder til vejledning og trøst. Ved en ungdomskonference udfordrede biskoppen alle de unge til at bede om bekræftelse på, at Kirken var sand, også selv om de allerede havde et vidnesbyrd.

Sue tog imod udfordringen, selv om hun havde nogle betænkeligheder. „Jeg syntes ikke, jeg behøvede at spørge, for jeg ved at Kirken er sand. Men jeg ville gerne fortælle mine venner om mit vidnesbyrd, før jeg var færdig med high school. Nogle gange driller de mig fordi jeg er mormon."

Sue bad, men svaret kom ikke rigtig. Så en dag var hun sammen med nogle venner, og pludselig var hun midt i en alvorlig samtale om Kirken med en af dem. Veninden spurgte: „Hvordan ved du, at det er sandt, Sue?"

„Lige med et forstod jeg, at vor himmelske Fader gav mig en mulighed for at sige, at jeg ved at Kirken er sand. Her stod jeg og bar mit vidnesbyrd og fortalte hende, at dette er sandheden. Jeg forstod ikke før om aftenen, at min bøn var blevet besvaret."

Veninden spurgte derpå, om hun kunne følges med familien Keller i kirke. Snart deltog hun i seminar med Sue og modtog missionærlektierne. „Det har været vidunderligt," sagde Sue. „Det har jeg aldrig prøvet med en veninde før." Sue Keller er blot en pige, men hun er én, som har gjort hele forskellen. Hendes far, Ward Keller, forsøger at forklare, hvor enestående Sue er. „Hun er noget helt særligt, og jeg ved faktisk ikke, hvordan hun er blevet det." Men i virkeligheden ved han det. Når han beskriver sin datter, nævner han den egenskab, som har gjort, at hun gør hele forskellen. „Hun har været et eksempel for sine jævnaldrende. Hun har fortalt om sine standarder og sin tro, og hun har efterlevet dem." ☐

Der er andre i denne verden, der som Sue Keller har udgjort hele forskellen ved at efterleve evangeliets standarder. Uanset om I er unge eller gamle, vil vi gerne fortælle vore læsere om jeres oplevelser. Hvis du kender nogen, som har udgjort hele forskellen ved den måde, de lever på, vil vi meget gerne høre om dem. Send dit brev til International Magazines, 50 East North Temple Street, 25th floor, Salt Lake City, Utah, USA 84150. Husk også at skrive dit navn og din adresse. Tak.

FORFØLGELSE

DARINA REYNOLDS

ILLUSTRERET AF KEVIN HAWKES

Nu er det lidt over et år siden, mine forældre og jeg sluttede os til Kirken, og det har ikke været en let tid for os.

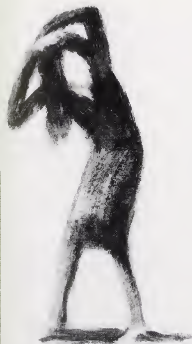
Vi blev undervist af to af de dygtigste missionærer der findes og fik et stærkt vidnesbyrd. Men da vi bestemte os for at blive døbt, fortalte andre mennesker os, at vi ville være fortabt og ende i helvede. Vi fik at vide, at vi ikke duede. Vi blev forfulgt en hel del.

Jeg mistede alle mine venner fra den gamle kirke, hvor jeg var kommet i elleve år. Jeg havde babysittet meget, og da jeg skiftede kirke, fortalte forældrene til de børn, som jeg plejede at passe, at de aldrig mere ville bruge mig til at passe børn, at jeg havde en dårlig indflydelse, og at de aldrig mere ønskede mig i deres hjem.

Det sårede mig altsammen meget. Jeg blev generet i skolen, og når jeg kom hjem, ville der i posten ligge brochurer mod Kirken, og over telefonen kom der trusler.

Truslerne fik os næsten til at udsætte vores dåb. Da min far fik en trussel samme dag, som vi skulle døbes, var han lige ved at aflyse dåben. Men vi gennemførte dåben.

Og ved I hvad? Jeg er virkelig glad for, at vi gjorde det. Jeg sagde til min mor, at jeg var ligeglad med, om jeg mistede alle mine venner. Ja, det gjorde meget ondt, men jeg vidste, at Jesus Kristus var død for mine synder. Han var blevet slået, spyttet på og stukket med et spyd, og han havde fået torne sat på sit hoved. I sammenligning med det var mine problemer ikke så slemme.

Jeg bliver stadig kritiseret for at have sluttet mig til Kirken, men Jesus Kristus har hjulpet mig med at klare det. Jeg har fået alle mine babysitterjob tilbage, og vi får ikke længere trusler. Jeg har fundet virkelig dejlige venner i mit ward, hvor der blandt medlemmerne er stor kærlighed, venskab og interesse for hinanden. Jeg ville gå gennem alle trængslerne igen, ja mere endda. Jeg takker min himmelske Fader mange gange for at have ført mig ind i den sande kirke. □

„DEN VIRKELIGE STYRKE KOMMER FRA HERREN"

MARVIN K. GARDNER

Nyheden var hjerteknusende. Lægerne oplyste familien om, at deres far havde kræft og højst ville leve nogle få måneder. Lægevidenskaben kunne ikke gøre mere.

En af de sørgende sønner var ingeniør med speciale i atomenergi, ekspert i hvad mennesker kan udføre gennem teknologiens mirakler. Men i denne situation var teknologien hjælpeløs.

Efter bøn og faste dannede Richard Scott og hans fire brødre en kreds og gav deres far en præstedømmevelsignelse, hvori han blev lovet fuldstændig helbredelse. Velsignelsen blev opfyldt.

Ældste Richard G. Scott, en tidligere atomingeniør og nu medlem af De Tolv Apostles Kvorum, har set store kræfter i udfoldelse – både menneskets og Guds. Han respekterer begge former for kraft. Men menneskets kraft er begrænset; Guds er ubegrænset.

„Jeg kan ikke fatte (Herrens) magt, majestæt og fuldkommenhed," fortalte han Kirken i sin første tale som medlem af De Tolvs Kvorum. „Men jeg forstår noget om hans kærlighed, følelser og barmhjertighed.

Der findes ikke den byrde, han ikke kan lette.

Der findes ikke det hjerte, han ikke kan rense og fylde med glæde.

Der findes ikke det liv, han ikke kan lutre og genoprette, når man er lydig mod hans lærdomme" (Stjernen, januar 1989, s. 65).

I årenes løb har Richard G. Scott arbejdet med den mest avancerede teknologi, og hans tro på Herren er hele tiden blevet styrket. Han blev medlem af De Tolvs Kvorum med en urokkelig kærlighed til sin „fuldkomne ven – vor Frelser og Forløser, Jesus Kristus" og til en anden „dyrebar ven" – Mormons Bog (ibid.)

Richard blev født den 7. november 1928 i Pocatello i Idaho og voksede op i Washington D.C. Han blev tidligt interesseret i naturvidenskab. Hans forældre Kenneth Leroy og Mary Eliza Whittle Scott opmuntrede ham og hans brødre til at undersøge alt – til at eksperimentere med mekanik, finde ud af hvordan det fungerede, bygge og reparere det. De overlod det endda til drengene at reparere familiens bil. Han smiler: „En gang satte vi for sjov en togfløjte på udstødningsrøret!"

„JEG KAN IKKE FATTE (HERRENS) MAGT, MAJESTÆT OG FULDKOMMENHED. MEN JEG FORSTÅR NOGET OM HANS KÆRLIGHED, FØLELSER OG BARMHJERTIGHED."

FOTO: WELDEN ANDERSEN

Hans far var ikke medlem af Kirken, og hans mor var ikke aktiv. Men de var principfaste og meget retskafne. Richard var en udadvendt ung mand. Han var klassepræsident i high school, spillede klarinet i skoleorkestret og var tamburmajor i skolens tamburkorps.

Men stadig følte han, at der manglede noget i hans liv. Tilskyndet af biskopper og hjemmelærere kom Richard til Kirkens møder og aktiviteter, „selv om det til tider var modvilligt." Af en eller anden grund syntes han sommetider, at han stod ved sidelinien og kiggede ind. Det samme gjaldt skolen; selv om ældste Scott klarede sig meget fint og var vellidt, så manglede han selvtillid både socialt og i sport, og tit følte han sig alene.

Det var ikke før ældste Scott kom på mission, at han opdagede det, der kunne have fjernet disse følelser. „Den større forståelse af evangeliet, der udsprang af et brændende ønske om at dele evangeliet med andre, fyldte ensomhedens tomrum," sagde han. „Jeg begyndte at forstå, at disse følelser ikke behøvede at eksistere i mit liv, hvis jeg virkelig havde forstået evangeliet."

Ezra Taft Benson, som dengang var medlem af De Tolvs Kvorum og USAs landbrugsminister, var familien Scotts stavspræsident i Washington D.C. Richards far arbejdede for ham som vicelandbrugsminister. Præsident Bensons eksempel – „hans retskaffenhed, trofasthed og store evner til at forsvare principper – gjorde et dybt indtryk på min far," fortæller ældste Scott. „Efterhånden som de fik et nærmere forhold til hinanden, fik præsident Benson stor indflydelse på min fars omvendelse." Da Richards far blev døbt, bad han præsident Benson bekræfte sig som medlem af Kirken. Ældste Scotts forældre virkede senere mere end ti år i templet i Washington D.C., hvor Kenneth Scott var besegler.

Som teenager var Richard fast besluttet på selv at tjene penge til sin uddannelse. Han viste en usædvanlig opfindsomhed i denne opgave. En sommer arbejdede han på en østersbåd ud for USAs østkyst. En anden sommer fældede han træer for skovvæsenet i Utah; han reparerede også jernbanevogne.

En sommer nogle år senere fik Richard Scott afslag på et arbejde ved et hotel i en af Utahs nationalparker, fordi alle stillingerne var besat. Han gemte brevet med afslaget væk uden at fortælle noget til nogen og rejste til Utah. Da

PÅ DETTE FAMILIEPORTRÆT FRA JULEN 1987 SIDDER ÆLDSTE OG SØSTER SCOTT OMGIVET AF DERES BØRN OG BØRNEBØRN. TIL VENSTRE SES DATTEREN LINDA OG HENDES MAND, MONTE MICKLE, OG DERES TRE BØRN

(FRA VENSTRE) DEVON, CLINTON OG EMILY. BAG ÆLDSTE OG SØSTER SCOTT STÅR DERES TRE SØNNER (FRA VENSTRE) KENNETH, MICHAEL OG DAVID. SIDDENDE TIL HØJRE, DERES DATTER MARY LEE.

Richard havde rejst tværs over USA, ejede han kun tre cents.

„Fik du ikke vores brev?" spurgte hoteldirektøren.

„Jo," svarede Richard, „men jeg vil gerne arbejde alligevel. Er der en ledig stilling som portier?" Manden lo vantro. Med lidt lavere forventninger spurgte Richard: „Hvad med piccolo?" Ingen ledige stillinger. „Godt," sagde Richard, „jeg vasker op!"

„Glem det," sagde manden. „Vi har *intet* ledigt."

Med tre cents i lommen var Richard desperat. „Jeg vil vaske op i to uger," sagde han, „og hvis du ikke synes om mit arbejde, behøver du ikke betale mig." I det mindste, tænkte Richard, ville han på den måde have et sted at bo og få noget at spise. Til sidst gik manden med til det.

Richard vaskede op – men han gik også ud i køkkenet for at se, om han kunne hjælpe. Da sommeren var forbi, var han souschef i køkkenet.

Disse oplevelser gav mere end blot at forøge hans uddannelsesopsparing; de hjalp ham også til at vokse åndeligt. I ledige øjeblikke læste og grundede han over Mormons Bog og oplevede en stærk åndelig vækkelse.

Hjemme igen studerede Richard ved George Washington University i Washington D.C., hvor han læste maskinkonstruktion samt spillede klarinet og saxofon i et jazzorkester. Da han nærmede sin endelige eksamen, så alle hans karriereplaner ud til at køre på skinner. Men så „anbragte Herren en bombe i min lille verden: Jeanene Watkins." Jeanene var en livlig ung kvinde og datter af Utahs senator Arthur V. Watkins.

Udviklingen i deres forhold skabte et problem i Richards nøje planlagte karriereplaner. En aften sagde Jeanene til ham: „Når jeg skal giftes, vil det blive i templet med en hjemvendt missionær." Han havde ikke tænkt meget på en mission, men med den form for motivation bad han mere indtrængende end nogensinde før og talte til sidst med biskoppen om det.

Kort efter sin afsluttende eksamen rejste han på mission til Uruguay. Jeanene afsluttede den følgende juni sit studium i sociologi og rejste næste dag på mission til de nordvestlige stater i USA. Kort efter de vendte hjem, blev de gift i templet i Manti.

På sin mission fordybede Richard sig i studiet af Mormons Bog, og grundvolden til hans vidnesbyrd blev stær-

kere. Han opdagede, at jo mere han glemte sig selv og tjente andre, jo stærkere blev hans tro.

Ved en lejlighed inviterede en familie ham og hans kammerat hjem for at fortælle om Kirkens lære – med en aftale om, at de ikke skulle forsøge at omvende dem. Da de kom, var der en anden gæst: En anden kirkes overhoved for hele Sydamerika! „Han udfordrede os og modsagde alt, hvad vi sagde. Jeg var splittet mellem et forsøg på, med min begrænsede viden, at forsvare min tro eller at overholde den aftale, som vi havde indgået om ikke at forsøge at omvende dem. Jeg bestemte mig til at gøre det sidste. Men jeg havde det forfærdeligt, da det var overstået, og vi gik hjem. Jeg syntes, at jeg havde forsvaret Kirken dårligt; jeg vidste, at mit kendskab til evangeliet ikke var, som det skulle være. Jeg bad meget den nat."

Næste dag inviterede familien missionærerne tilbage. De var lidt forlegne over det, der var sket, og var imponerede over, at ældsterne havde holdt deres løfte, selv om den anden person ikke havde. Nu ønskede familien at blive undervist. De blev med tiden døbt.

Før Richard rejste på mission, havde en professor på universitetet forsøgt at overtale ham til at lade være; Richard ville ødelægge en lovende karriere, sagde manden. Få uger efter Richard kom hjem fra Uruguay, blev han inviteret til et interview med kaptajn (senere admiral) Hyman G. Rickover. Der var tale om et job ved et hemmeligt militærprojekt, som involverede atomenergi.

Interviewet gik tilsyneladende ikke særlig godt for Richard. Som svar på et spørgsmål, nævnte han sin mission. „Hvilken mission?" afkrævede kaptajn Rickover. „Og hvad kommer din mission mig ved?"

Det reagerede Richard på, for hans mission havde været en uvurderlig tid i hans liv. „Alt, der virkelig betyder noget for mig, begyndte at udvikle sig i missionsmarken," sagde han. „Så jeg bestemte mig til at svare energisk på alle spørgsmål."

Så spurgte kaptajnen: „Hvad hed den sidste bog, du læste?"

„Mormons Bog," svarede Richard.

Ved afslutningen af interviewet, og med en følelse af, at han ingen chance havde for at få stillingen, rejste Richard sig for at gå. „Lige et øjeblik," sagde kaptajnen. „Jeg har prøvet dig for at se, om du kunne leve op til det, du tror

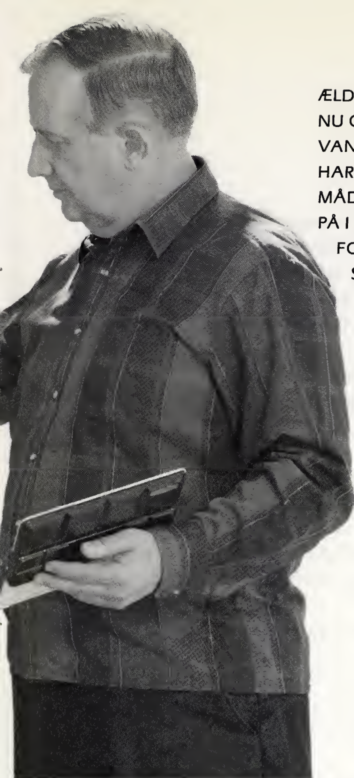

på. Dette bliver ikke et let projekt. Vi har brug for folk, som har selvtillid." Richard fik stillingen. Han arbejdede med udviklingen af atomreaktoren til *Nautilus*, den første atomdrevne undervandsbåd.

Da han senere gennemgik nogle personaleoptegnelser, fandt han navnet på den professor, som havde frarådet ham at tage på mission. Nu arbejdede manden under Richards ledelse, omkring tre niveauer under ham.

Bror Scott arbejdede for admiral Rickover i 12 år. I 1955 tog han ved Oak Ridge School of Reactor Technology i Tennessee noget, der svarer til en doktorgrad i atomenergi. (På grund af arbejdets hemmelige natur, kunne han ikke få en doktorgrad fra et universitet). Richard Scott deltog også i udviklingen af det første kommercielle atomkraftværk på landjorden.

I disse år virkede bror Scott som præsident for et kvorum af halvfjerdsere og som stavssekretær. I en alder af 37 år blev ældste Scott i 1965 kaldet til at være missionspræsident i Argentina. Igen måtte han træffe et valg mellem en mission og sin karriere – og han blev kraftigt op-

ÆLDSTE SCOTT MALER NU OG DA MED VANDFARVER. „DET HAR VÆRET HANS MÅDE AT SLAPPE AF PÅ I ÅRENES LØB," FORTÆLLER SØSTER SCOTT.

fordret til ikke at modtage missionskaldelsen. Men igen var han ikke i tvivl, selv om det så ud til, at han satte sin karriere på spil. Som missionspræsident fandt han påny, at Mormons Bog var en konstant kilde til inspiration. Præsident Scott brugte den i udstrakt grad til zonekonferencer og til at rådgive missionærerne. Han var en effektiv og forstående missionspræsident. En af hans missionærer, Wayne L. Gardner, husker, at han virkede i et fjertliggende område og fik til opgave at arrangere en konference. „Alt gik galt," sagde han. „Jeg havde reserveret en bygning, hvor vi kunne mødes, men i sidste øjeblik blev det annulleret. Da jeg kom til lufthavnen for at hente præsidenten, kom jeg for sent, så han stod og ventede. Jeg glemte at bede taxachaufføren vente på os, og der var ikke nogen anden taxa i syne. Vi var strandet.

Selv om jeg kunne se fortvivlelsen i præsidentens øjne, lagde han sin arm omkring mig og fortalte mig, at han elskede mig. Præsident Scott var tålmodig og forstående. Jeg håber, at jeg aldrig glemmer den lektie."

Da familien Scott vendte tilbage til Washington D.C. fra deres mission, arbejdede bror Scott sammen med nogle tidligere kolleger fra tiden hos Rickover. De havde et privat konsulentfirma, der specialiserede sig i atomenergi. Han tjente som rådgiver i et stavspræsidentskab og senere som regionalrepræsentant. På den tid blev templet i Washington færdigt, og præsident og søster Scott inviterede mange venner og bekendte hjem til sig som forberedelse til templets åbent hus-arrangement. En kollega fra kontoret blev døbt tillige med sin familie. Det samme gjorde en nabofamilie.

Otte år efter at Richard G. Scott blev afløst som missionspræsident, blev han i 1977 kaldet som medlem af de Halvfjerds' Første Kvorum. I et år virkede ældste Scott som leder af præstedømmeafdelingen. Derefter var han områdeadministrator for Mexico og Centralamerika. Ældste Scott og hans familie boede i Mexico City i tre ud af de seks år, denne opgave varede.

Ældste Scotts store kærlighed til folkene i Latinamerika øgedes, da han igen tjente sammen med dem. Og den kærlighed blev gengældt. Medlemmerne så ikke blot en leder i ham, men også en ven – en mand, som både var villig til at lære og til at lede.

En søndag sad ældste Scott og lyttede til præstedømmelektien i Mexico City. Læreren havde ikke megen uddannelse, og hans præsentation var ikke elegant. Men det var tydeligt, at han elskede Herren og sine brødre og havde et ydmygt ønske om at dele evangeliet med dem. En hellig følelse bredte sig i lokalet.

Mens ældste Scott lyttede, fik han en åndelig bekræftelse af lektiens budskab og også nogle indtryk til hans personlige brug. Han skrev dem ned og „opdagede, at jeg havde fået kostbare sandheder, som jeg behøvede for at blive en bedre Herrens tjener." Hele formiddagen blev ældste Scott ved med at nedskrive indtryk, som flød ind i hans sind og hjerte. Den oplevelse har flere gange gentaget sig.

„Jeg tror ikke at min oplevelse med at modtage tilskyndelser er anderledes end andres," siger han. „Men jeg tror, at vi tit overhører uvurderlige personlige vejledninger fra Ånden, fordi vi ikke nedskriver og reagerer på de første tilskyndelser, der kommer til os, når vi har et behov, eller når indtrykkene kommer som svar på en indtrængende bøn."

Da ældste Scott vendte tilbage til Kirkens hovedsæde blev han kaldet som direktør for det, der nu er slægtshistorisk afdeling. Året efter i 1983 blev han kaldet til de Halvfjerds' Præsidium, og i 1984 blev han administrerende direktør for slægtshistorisk afdeling.

I løbet af de næste fire år ledede ældste Scott nogle større ændringer i afdelingen. Ikke overraskende involverede mange af ændringerne anvendelse af teknologi i form af computere til at klare udfordringerne i forbibdelse med slægtsforskning.

Et klart signal om den tendens var ændringen af navnet fra *genealogi* til *slægtshistorie*. Andre ændringer forenklede de skridt der var nødvendige for at identificere en ane. Det var et skridt væk fra at forsøge at træne medlemmerne til at være genealoger og mere koncentrere sig om at hjælpe dem med at finde deres forfædre. Ældste Scott optrappede mikrofotograferingen af optegnelser over hele verden; gjorde de slægtshistoriske centre internationale; og decentraliserede nøglefunktioner uden for Kirkens hovedsæde. Manden, som har tilbragt en stor del af sit liv med teknologi, bliver især begejstret, når han taler om slægtsforskning ved hjælp af en computer. Det gør hans kone også. „Da Richards far er omvendt til kirken," fortæller hun, „skal alle hans forfædre findes og ordinanserne i templet udføres for dem. Vi samarbejdede med hans forældre om at samle slægtshistorie på hans side. Og nu er det utroligt spændende at se, hvad vi kan gøre med computere!"

Ældste Scott vil ikke modtage nogen personlig anerkendelse for ændringerne i slægtshistorisk afdeling. „Ændringerne blev foretaget i overensstemmelse med de langsigtede mål, som Det Første Præsidentskab og De Tolvs Kvorum havde fastlagt," siger han. „Og jeg var heldig at få den stilling, efter at mine forgængere havde lagt en god grundvold – desuden fik jeg hjælp af erfarne ledere og en trofast stab. Jeg har tidligere arbejdet med fremragende personer. Men jeg har aldrig været velsignet med at virke sammen med en mere trofast, dygtig og hengiven stab af mænd og kvinder eller mere konstant mærket Åndens vejledning end mens jeg var i slægtshistorisk afdeling."

Det er ikke forbavsende at se søster Scott så fuldstændigt engageret i et område, hvor hendes mand er kraftigt involveret. „Når jeg tænker på far," siger en af ældste Scotts døtre, „så tænker jeg også på mor. Jeg ser mine forældre arbejde som et team."

Ældste Boyd K. Packer kommenterede søster Scotts styrke, da han ved generalkonferencen bød hendes mand velkommen til De Tolvs Kvorum: „Han støttes af sin dejlige hustru, Jeanene, som besidder en åndelig kraft der ikke er en tøddel mindre end hans" (Stjernen, januar 1989, s. 15).

Den egenskab, som ældste Scott holder mest af hos Jeanene, er „hendes kærlighed til Herren og hendes åndelighed. Og hun er en trofast, hårdtarbejdende og dygtig hustru, som har gjort familien til centrum i sit liv. Desuden," tilføjer han, „har vi det utroligt sjovt sammen!"

„Det har vi virkelig," siger hun smilende. „Han er min bedste ven."

Det nære bånd mellem dem er tydeligt. Humor og latter spiller en vigtig rolle i deres ægteskab. „Vi ved, hvornår vi skal være alvorlige, og hvornår vi skal lave sjov," siger han. De driller hinanden, men gør det blidt. Deres hengivenhed for hinanden og opmærksomhed på hinandens behov er gode minder for deres børn.

„En evne, som Jeanene har, er at tage noget, som jeg ikke er god til, og så fordi hun er meget dygtig til det, få mig til at tro, at jeg er god til det," fortæller ældste Scott. „Tag fx dans. Jeg kan knap nok danse, men hun danser vidunderligt. Og hun får det til at se ud, som om jeg ved, hvad jeg gør. Vi vandt engang ved et stort stavsarrangement en konkurrence i vals! Det var første gang, vi dansede vals sammen!"

Siden deres forlovelsestid, har de haft en fælles interesse i jazzmusik. Nu lytter de også til og samler på sydamerikansk folkemusik. Begge elsker også at male, en hobby, de har tillagt sig efter de blev gift. Han kan godt lide at bruge vandfarver; hun bruger pastelfarver. Men begge har efterhånden svært ved at finde tid til det.

I overensstemmelse med sin mekaniske interesse, er ældste Scott familiens reparatør, som tager sig af vandrør, elektriske installationer, biler og alt andet, som kræver reparationer. I årenes løb har han selv tegnet og bygget tilbygninger i deres forskellige hjem.

Familien Scott har fem børn: Mary Lee som var på mission i Spanien og som har taget en doktorgrad i sprog ved

SOM MISSIONS-PRÆSIDENT I ARGENTINA I 60'ERNE FIK ÆLDSTE SCOTT TILLADELSE TIL AT BEGYNDE MISSIONERINGEN BLANDT QUECHUA-INDIANERNE I DET SYDLIGE BOLIVIA.

University of California i Los Angeles. Hun arbejder nu i Washington D. C. Kenneth var på mission i Texas og bor nu i Phoenix i Arizona. Linda der er gift med Monte Mickle, og som har tre børn bor i Houston i Texas. Endelig går David og Michael på college.

Mary Lee mindes mange far datter-samtaler. „Jeg kunne tale med ham om alt og vide, at han ville være forstående og kærlig og alligevel oprigtig." I flere sommerferier arbejdede hun i nærheden af sin fars kontor i Washington D. C., og de fulgtes ad på arbejde mens de lyttede til bånd med generalkonferencerne eller bare talte sammen. „Far og mor har altid været mine nærmeste venner," siger hun.

Mary Lee mindes også de mange præstedømmevelsignelser, som hendes far har givet hende i årenes løb, og brevene, han sendte til hende på mission. „De er som hellig skrift for mig."

Tidligt i deres ægteskab mistede Richard og Jeanene Scott to børn. En datter var dødfødt, og seks uger senere døde deres to år gamle søn under en hjerteoperation. På trods af at det var svært, „var det en tid, der virkelig styrkede vores vidnesbyrd," siger søster Scott. „Vi vidste, at det var Herrens vilje. Når jeg nu ser tilbage på det, undrer jeg mig over, hvordan vi var så stærke. Men vi har fået mange velsignelser fra disse sørgelige minder."

Ældste Scotts egne erfaringer – både de lykkelige og de smertefulde – er med hans egne ord „måske grunden til, at jeg føler, det er så vigtigt, at andre kommer til at værdsætte Frelseren. Kristus vil så gerne hjælpe os, hvis vi blot efterlever hans lærdomme! Lidelserne og ensomheden kan overvindes, hvis vi blot vil komme til ham!"

Den 29. september 1988 gav præsident Ezra Taft Benson ældste Richard G. Scott kaldelsen til De Tolv Apostles Kvorum „med en ømhed og kærlighed og så stor forståelse, at jeg aldrig vil glemme det". Ældste Scott blev opretholdt to dage efter, den 1. oktober.

„Søster Scott og jeg har bedt en hel del, siden jeg modtog kaldelsen," siger han. „Jeg *ved*, at kaldelsen kom fra Herren. Jeg ved, at der er stor forskel på det, jeg er, og det, der forventes af mig. Den erkendelse gør mig meget ydmyg. Ingen vil påtage sig at tjene i denne stilling uden forsikringen om støtte og vejledning fra en kærlig Gud. Den virkelige styrke kommer fra Herren." □

„HUSK HAM"

Formål: „I . . . skal komme alle Herrens bud i hu og handle efter dem" (4 Mos. 15:39).

Søster Jensen havde nogle vanskelige problemer. Hun havde bedt om hjælp og fred i sindet, men svarene syntes at tage så lang tid. En særlig frustrerende dag råbte hun i sin bøn: „O, Gud, hvorfor har du vendt dig fra mig, når jeg behøver din hjælp?"

„Så kom der i mit sind," mindes hun, „den stille, sagte røst. Den syntes at sige: ‚Hvornår har jeg forladt dig? Var jeg der ikke, da . . .?' Pludselig huskede jeg de mange, mange gange i mit liv, hvor jeg havde fået Herrens hjælp, og hvor jeg havde mærket hans store kærlighed til mig. Det var *mig*, som ikke havde husket *ham*."

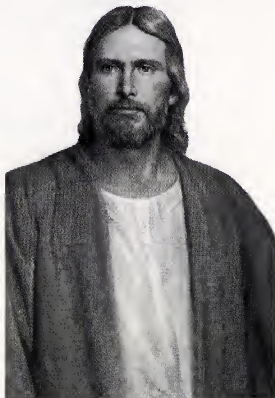
Somme tider er vi alle en smule som søster Jensen. Midt i vores kvaler husker vi måske ikke alle de gange, hvor Herren har hjulpet og velsignet os.

Nogle gange har vi så travlt med vores daglige sysler, at vi ikke altid husker Herren. Hvordan *kan* vi „altid erindre ham"? Vi kan tænke ofte på ham og på det, som han ønsker, vi skal gøre. Vi kan bede, læse i skriften og holde budene. Vi kan huske på vores velsignelser – tidligere og nuværende – og takke vor Fader i Himlen for hans godhed mod os.

I tider med prøvelser har vi måske svært ved at huske vores velsignelser. Men når det virker som om, der i vores liv kun er få aktuelle tegn på, at Gud hører og besvarer vores bønner, og vi føler, at han har glemt os, kan vi gøre som Alma den yngre – huske tidligere velsignelser, som han og andre havde modtaget fra Herren (se Alma 36:27-29).

Hvis vi mindes de mange gange, hvor Herren har velsignet os og andre, kan vi stole på, at han *fortsat* vil velsigne os, når vi beder til ham og søger hans vejledning.

Med de mange onde kræfter, som omgiver os, behøver vi i dag mere end nogensinde at huske på Frelseren og følge ham. Som Helaman sagde: „Ihukom, ihukom, at det er på vor Forløsers klippe, på Kristus, Guds Søn, I må bygge jeres grundvold" (Hel. 5:12). Med Kristus som vores grundvold er der ingen udfordring, som vi ikke kan klare, ingen prøvelse, vi ikke kan bære. ☐

ILLUSTRERET AF DEL PARSONS

DEN MÅDE, VI LEVER PÅ, MÅ BLIVE DET VÆSENTLIGSTE UDTRYK FOR VORES TRO OG SYMBOLET PÅ VORES TILBEDELSE.

Forslag til besøgslærerinderne

1. Du eller den søster, som I besøger, kan måske fortælle om en oplevelse, hvor Herren på et bestemt tidspunkt hjalp dig eller hende.
2. Tal om, hvordan vi kan mindes Frelseren i vores hverdag, og tilskynd søsteren til at gøre det på en måde, der vil være betydningsfuld for hende.

(Se *Familieaften, Idé- og håndbog*, s. 8-13, 20-23, 28-37, 44-77, 84-87, 135-142, 158-161, hvor der står noget om samme emne).

BØRNESTJERNEN

139. ÅRGANG JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE FEBRUAR 1990

ISBN 0107-2145

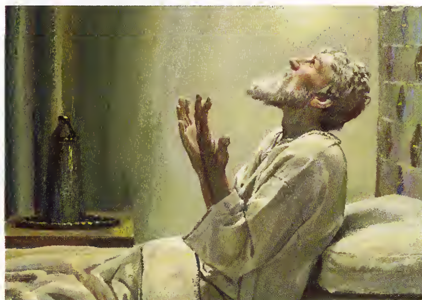
LEHI ADVARER FOLKET

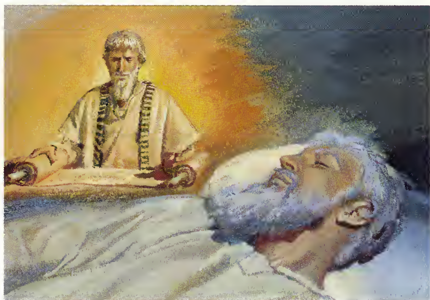
De fleste mennesker i Jerusalem var ugudelige. Gud sendte profeter, som sagde, at folket skulle omvende sig, men det ville de ikke. De hadede profeterne. (1 Ne. 1:1-4).

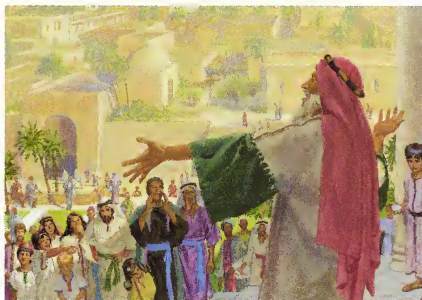
Lehi troede på profeterne. Han bad om, at folket ville ændre sig og omvende sig. (1 Ne. 5-6).

Lehi fik et syn. Han så i sit sind Gud omgivet af mange engle. Englene sang og priste Gud. (1 Ne. 1:7-8).

Lehi modtog i sit syn en bog, som fortalte om det, der ville ske i fremtiden. Han læste, at Jerusalem ville blive ødelagt, fordi indbyggerne var ugudelige. (1 Ne. 1:9-13).

Lehi fortalte folket, at Jerusalem ville blive ødelagt. Han fortalte, at Jesus ville komme. Indbyggerne blev vrede og forsøgte at slå Lehi ihjel, men Herren beskyttede ham. (1 Ne. 1:18-20).

ILLUSTRERET AF JERRY THOMPSON

LEHI FORLADER JERUSALEM

Herren var glad for Lehi og talte til ham i en drøm. Herren sagde til Lehi, at han skulle forlade Jerusalem sammen med sin familie. Lehi adlød Herren. (1 Ne. 2:1-3).

Lehis familie tog mad og telte med. De forlod deres hjem og efterlod guld og sølv i Jerusalem og rejste ud i ørkenen. (1 Ne. 2:4).

Lehis kone hed Sariah. De havde fire sønner, som hed Laman, Lemuel, Sam og Nephi. (1 Ne. 2:5).

Efter tre dage slog de deres telte op i nærheden af en flod. (1 Ne. 2:6).

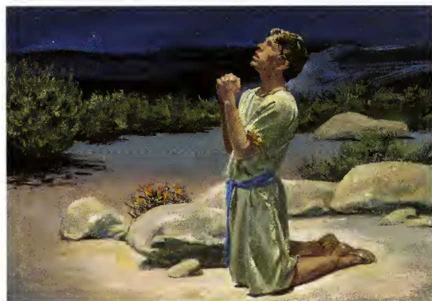
Lehi byggede et stenalter og ofrede til Gud. Han bad og takkede Gud for at frelse hans familie fra tilintetgørelse. (1 Ne. 2:7).

Lehi fortalte Laman og Lemuel, at han ønskede, de trofast ville holde Guds bud. (1 Ne. 2:8-10).

Laman og Lemuel syntes, det var fjollet, at deres far forlod Jerusalem og alle deres rigdomme. De troede ikke på, at Jerusalem ville blive ødelagt. (1 Ne. 2:11-13).

Nephi ønskede at tro på Lehi. Han bad for at finde ud af, om hans far gjorde det rigtige ved at forlade Jerusalem. (1 Ne. 2:16).

Jesus Kristus viste sig for Nephi og fortalte ham, at Lehi talte sandt. Nephi troede og gjorde ikke oprør, som Laman og Lemuel gjorde. (1 Ne. 2:16).

Nephi fortalte sine brødre det, som Jesus havde fortalt ham. Sam troede på Nephi, men Laman og Lemuel ville ikke tro på det. (1 Ne. 2:17-18).

Herren lovede Nephi, at han ville blive velsignet på grund af sin tro. Han ville senere blive leder for sine brødre. (1 Ne. 2:19-22).

BØNNENS MAGT

ÆLDSTE J. THOMAS FYANS

For mere end hundrede år siden sendte præsident Brigham Young en familie til et lille, afsides sted i Arizona for at slutte fred med indianerne.

Familiens far var væk hjemmefra i et ærinde for Kirken, da han fik en følelse af, at der var noget galt hjemme. Han tog straks afsted og kom hjem omkring kl. 4 om morgenen. Han fandt sin kone blidt vuggende deres lille spædbarn i sine arme. Den lille pige var faldet ned i et åbent ildsted og var blevet alvorligt forbrændt.

Faderen tog deres spædbarn i sine arme og gav hende en velsignelse. Han lovede hende, at hun ville leve, at hun ikke ville blive vansiret, og at hun ville synge for verdens fremtrædende personer.

Pigen overlevede. Hun blev ikke vansiret. Hun voksede op, fik en familie og sang i Tabernakelkoret. Himlens kræfter gav det lille barn livet tilbage. Og den dejlige lille pige, som skyldte bønnens magt sit liv, voksede op og gav mig livet. Hun var min mor. □

ILLUSTRERET AF ROGER MOTZKUS

Tilpasset fra en tale holdt ved Brigham Young University i Provo i Utah.

AT SKABE MUSIK FOR KIRKEN

PAT GRAHAM

Thi min sjæl fryder sig i hjertets sang, ja, de retfærdiges sang er som en bøn til mig (L&P 25:12).

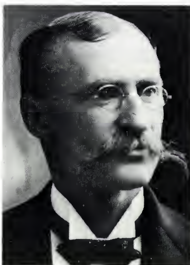
Mange mennesker over hele verden genkender lyden fra orglet i Tabernaklet i Salt Lake City. Dets store piber er en kendt baggrund for talerne ved generalkonferencerne. Det smukke orgel blev bygget af Joseph Ridges og blev første gang benyttet ved oktoberkonferencen i 1867.

Orglets lyd dannes ved at luft blæses igennem dets piber. Forskellige lyde, som en trompet, strygere eller en fløjte, dannes ved at trække runde knopper, eller registre, ud, som sidder på orglets sider og får derved et bestemt sæt piber til at virke. Det er muligt at danne mange lydkombinationer.

Nede ved gulvet findes pedalerne, hvorpå de dybeste toner spilles. Organisten kan bruge begge fødder og skiftevis bruge hæl og tå til at spille de nødvendige toner. Der er andre pedaler, som kontrollerer orglets styrke. Det antal registre, der er trukket ud, afgør også, hvor kraftigt orglet spiller. På orglet i Tabernaklet kan der spilles på fem forskellige klaviaturer, eller manualer.

Organisten kan spille med begge hænder på et manual eller bruge to manualer med en hånd på hvert. Det kræver meget øvelse at koordinere nodelæsning, spille med to fødder og to hænder samt indstille og ændre registre og manualer – og gøre det hele, sådan som dirigenten kræver det! Fornylig blev orglet moderniseret, så det nu er muligt at indstille mange registre på forhånd.

Mange af musikerne i Kirkens første tid var fra Storbritannien. Joseph Daynes, organist og komponist, og Evan Stephens, dirigent og komponist, er eksempler på to musikere fra Storbritannien, som har ydet store bidrag til Kirken.

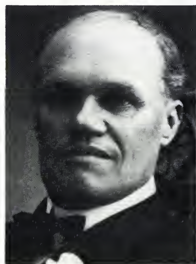
JOSEPH J. DAYNES

Da Joseph J. Daynes var 16 år gammel, blev han udnævnt til organist i Tabernaklet. Han var lille af sin alder, og han var meget bekymret over, at han ikke helt kunne nå pedalerne på det nye orgel. Til sidst fik han en idé: Joseph satte nogle stykker kork under sine skosåler, så han kunne nå pedalerne og spille de nødvendige toner.

Josephs familie var udvandret fra England til Salt Lake-dalen, da han var 11 år.

Han havde gået det meste af vejen over sletterne og bar på et lille orgel i nogle skulderstropper.

Joseph havde allerede, da han var fire år gammel, vist stort talent, og med tiden komponerede han mange salmer og marchmelodier til Kirken. To af hans børnesange er „Lad de små børn komme til mig" (*Syng med mig*, B-14) og „Zions børn og Zions ungdom" (*Syng med mig*, B-84).

EVAN STEPHENS

Evan Stephens' familie kom til Utah fra Wales. Da han var 12 år, blev han bedt om at synge i Tabernakelkoret.

Evan lånte bøger om musik og lærte sig selv at læse, spille og skrive musik.

I 1890 blev han bedt om at dirigere Tabernakelkoret. Som dirigent og komponist har Evan Stephens skrevet mange salmer i vores salmebog og fem børnesange i *Syng med mig*. „Du smilende morgen" (*Syng med mig*, G-9) og „Lad os være venner" (*Syng med mig*, B-84) synges stadig af børn i dag.

INSTRUKTIONER

1. Klip organisten, orgelbænken, dirigenten, podiet, orgel og orgelpiberne ud.

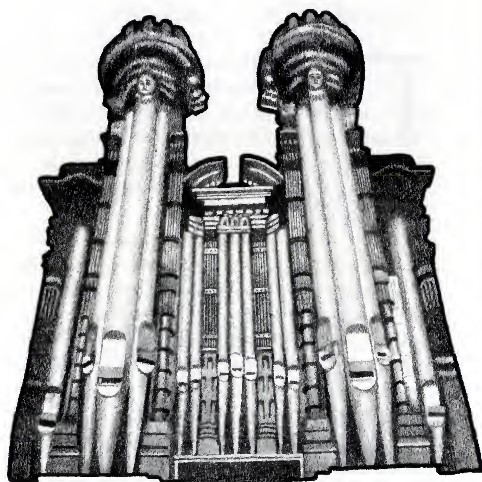
2. Anbring bænken over pedalerne. Sæt organisten på bænken med hænderne på to af orglets manualer.

3. Dirigenten står på podiet og bruger taktstokken, for at sangerne bedre kan se hans instruktioner.

4. Lyt til konferencesessioner eller se dem på video og find frem til navnene på dirigenter og organister.

5. Syng eller få nogen til at synge nogle sange skrevet af Joseph Daynes og Evan Stephens.

6. Planlæg en demonstration af orglet i jeres kirkesal. Indbyd wardets organist eller en anden til over for børnene at demonstrere og forklare, hvordan orglet fungerer, samt nævne navnene på de forskellige dele af orglet.

Orglet

Piber

Organist

Manualer

Registre

Dirigent

Podiet

Pedaler

Bænk

ILLUSTRERET AF JENAE S. WESTHOFF

FRA VEN TIL VEN

FRA ET INTERVIEW AF MELVIN LEAVITT MED ÆLDSTE F. ENZIO BUSCHE FRA DE HALVFJERDS' FØRSTE KVORUM

Det første, jeg kan huske, er et meget beskyttet familieliv i Dortmunds forstæder i Vesttyskland. Vi ejede godt fire hektar jord, der lå omkring vores hus, og vi legede meget i haven og i skoven. Min far var en meget venlig, kærlig og forstående mand. Han byggede et lille legehus med stråtag til os.

Der var selvfølgelig ikke noget fjernsyn, så mine fire søstre og jeg lærte at bruge vores fantasi. Jeg havde et lille legetøjstog med spor, og jeg forestillede mig, at jeg sad inde i lokomotivet. Jeg *var* lokomotivføreren. Jeg oplevede alt, hvad han oplevede. Små stykker pap blev til en stor tunnel. Og lysene! Jeg kunne ikke vente til det blev mørkt, så jeg kunne tænde de små lygter på toget. Hele verden kom ind i det værelse.

Jeg elskede også at læse. Mine yndlingsbøger var eventyr. Jeg læste alle brødrene Grimms eventyr og alle H. C. Andersens eventyr. Historierne førte mig til en anden verden og en anden tid – til en tid med konger og dronninger, prinser og prinsesser.

Vi havde en radio, som blev opbevaret i en aflåst skab. Når min far kom hjem, og han havde tid, ville han tage sin nøgle, låse skabet op og tage radioen frem, så vi alle kunne lytte til den. En af mine yndlingsbeskæftigelser var at lytte til den lille æske, hvor der kom musik og stemmer ud af."

Ældste Busche fortsatte: „Da jeg voksede op, var der et mere formelt forhold mellem forældre og børn, end der er i dag. Vi blev opdraget meget strengt. Når det fx var spisetid, så var det spisetid. Vi skulle vaske hænder, sikre os at vores sko var rene og sidde ved bordet. Det var utænkeligt, at nogen kom for sent. Far og mor ville tale om dagens begivenheder, men vi børn havde ikke lov at tale, medmindre vi blev spurgt.

Selv om vores forældre var strikse, vidste vi, at de elskede os meget og var meget interesserede i, at det gik os godt. Jeg kan huske en nat, hvor jeg havde betændelse i mit knæ, og det var rødt og hævet. Min far blev ved med at ringe til forskellige læger, indtil han fandt en, som var villig til at se os midt om natten. Far bar mig ud til sin bil, og vi kørte i en time for at komme til lægen. Jeg vil aldrig glemme min fars kærlighed den nat og følelsen af at være ham nær, da han viste mig sin bekymring og kærlighed.

Til højre sidder ældste Busche som generalautoritet ved sit skrivebord og til venstre som dreng i familiens have i Dortmund.

FOTO: ELDON LINSCHOTEN

„Jeg vil aldrig glemme min fars ømhed . . . og følelsen af at være ham nær, da han viste mig sin bekymring og kærlighed."

Jeg var 28 år gammel, da jeg sluttede mig til Kirken, og jeg ønskede at få min fars tilladelse. Jeg tog hen til ham og bad om hans velsignelse, og han sagde: ,Lad mig tænke over det.' Næste morgen sagde han: ,Jeg har to spørgsmål til dig. For det første, har du virkelig undersøgt denne kirke?'

,Ja,' svarede jeg.

,Andet spørgsmål: Er du virkelig overbevist om, at den er sand?'

Jeg svarede: ,Ja.'

,Så *skal* du døbes,' svarede han. ,Hvis du er overbevist om, at noget er rigtigt, *skal* du gøre det.'

Hans retskaffenhed havde en stor indflydelse på mit liv. Jeg mener selv, at alt er bygget på ærlighed.

Da jeg var seks år, havde jeg en oplevelse, som betyder meget for mig. Jeg er bange for, at jeg ikke var nogen helt – men præcis det modsatte. For det meste er vi ikke helte. Vi lærer, udvikler os og retter vores fejl. Denne hændelse lærte mig virkelig følgerne af uærlighed. Hvis lærerne i Tyskland dengang ønskede at give forældrene en meddelelse, sendte de et brev hjem. Et sådant brev blev altid sendt i en blå konvolut, og det blev kaldt for det ,blå brev'. En blåt brev indeholdt altid dårlige nyheder! Jeg må have gjort noget forkert i skolen, for jeg fik et blåt brev. Jeg lagde det i min skoletaske, og da jeg kom hjem, spurgte min mor: ,Hvad er der galt?'

Jeg løj: ,Ingenting. Der er ikke noget galt.'

Hun sagde: ,Nå, men jeg kan se på din næsetip, at der er noget galt.'

Det gjorde mig vred og meget aggressiv, så efter frokost gik jeg ind i dagligstuen, åbnede min skoletaske og lagde alt op på bordet. Jeg må have været uforsigtig, for det blå brev faldt ud. Min mor så det straks og spurgte: ,Hvad er det?' Jeg prøvede at få fat i brevet og gemme det, men mor havde allerede samlet det op og var ved at åbne det.

Jeg glemmer aldrig, hvor skidt jeg havde det, da hun læste det brev. At lave en fejl er en ting, men det er ikke så slemt, hvis du indrømmer det, beder om tilgivelse og bestemmer dig til ikke at gøre det igen. Men at forsøge at skjule en fejl i håb om, at ingen opdager det; det er en slem fejl.

Og på den måde var løgnen skyld i, at jeg blev meget mere ked af det, end jeg blev af den oprindelige fejl. Jeg kan ikke engang huske, hvad der stod i det blå brev, men jeg husker stadig meget klart, hvor slemt det var at lyve over for min mor.

Det jeg vil sige til børn i Kirken er: Forældre er ikke fuldkomne. Alligevel har de ret til at blive tilgivet ligesom vi. Du vil få det dejligt, når du kan elske og tilgive dem.

Du kan gøre verden bedre ved at være bedre i din egen familie. Ved at elske dine forældre kan du hjælpe dine forældre med at blive bedre mennesker. Kærlighed er ligesom tro en gave fra himlen. Uanset hvor slemt og umuligt det ser ud, vil vor himmelske Fader aldrig forlade os. Han vil aldrig lade os være alene. Han vil altid elske os og hjælpe os med at elske hinanden." □

JESU KRISTI KIRKE

Med overbevisning ♪= 104-120

Jeg til-hø-rer Je- su Kri- sti san-de Kir- ke på jord, jeg

el-sker hans navn og øn-sker kun at føl- ge i hans spor, for jeg

tror på vor Frel-ser Je- sus Krist, som vi- ste os vej, min

kund-skab om Gud, hans kær-li-ge bud, jeg de- le vil med dig.

Ord og musik: Janice Kapp Perry, f. 1938

Lære & Pagter 115:4-5

HVEM ER PROFETEN?

JEANNA VEE ALLGRUNN

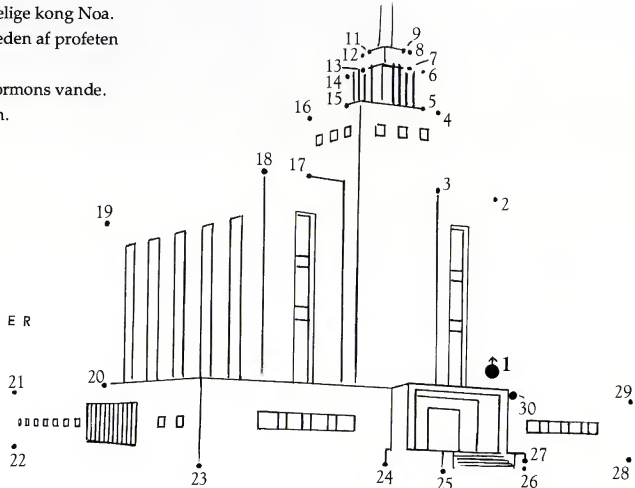
1. Han var præst for den ugudelige kong Noa.
2. Han blev omvendt til sandheden af profeten Abinadi.
3. Han døbte 204 personer i Mormons vande.
4. Han bad for sin vildfarne søn.

Svar: Alma (se Mosiah 17-27)

PRIK TIL PRIK

HOWARD BROUGHNER

Tegn en streg fra prik til prik, og du vil opdage templet i London, som blev indviet fra den 7. til den 9. september 1958.

TOLV I EVANGELIET

JANET PETERSON

Gør sætningerne færdige, når du har slået skriftstedshenvisningerne op.

1. 1 Mos. 49:28. Jakobs sønner blev til Israels tolv ____________________.
2. 1 Kong. 18:31-32. Elias byggede et ____________ af tolv sten.
3. Luk. 6:13. Jesus udvalgte tolv ____________.
4. L&P 107:23. Medlemmer af De Tolv ____________ Kvorum er særlige vidner om Kristus.
5. L&P 107:85. Tolv unge ____________ udgør et kvorum.
6. Åb. 21:10-12. Byen Jerusalem beskrives med tolv ____________ og ved dem står tolv ____________.
7. L&P 102:1; 107:36-37. ____________ i hver stav har tolv medlemmer.
8. 1 Kong. 7:23-25. Dåbsbassinet (havet) i Salomos tempel hvilede på tolv ____________.
9. L&P 38:26-27. Denne beretning om tolv sønner er en ____________.
10. 1 Mos. 17:18-20. ____________, en af Abrahams sønner, blev lovet, at han ville blive far til tolv stammehøvdinger.
11. L&P 101:44. I denne lignelse befaler en adelsmand sine tjenere at plante tolv ____________.
12. 3 Ne. 12:1-2. Jesus udvalgte tolv disciple og gav dem magt til at ____________.

SVAR TIL TOLV I EVANGELIET

Tolv i evangeliet: (1) stammer, (2) alter, (3) apostle, (4) Apostles, (5) diakoner, (6) porte, engle, (7) Højrådet, (8) okser, (9) lignelse, (10) Ismael, (11) olietræer, (12) døbe.

SKIK OG BRUG I KIRKEN

Tegn en cirkel om de tegninger, som viser børn, der beder ærbødigt. Slå en streg over tegninger, som viser, hvad vi ikke bør gøre, når vi beder.

Farvelæg tegninger af børn, der er klædt på til at gå i kirke. Slå en streg over billeder af børn, som ikke er klædt på til at gå i kirke.

JULIE H. JENSEN

ILLUSTRERET AF JULIE FURHIMAN YOUNG

FOTO: CRAIG DIMOND

GLASSVANEN

PEGGY BARRUS

Anne traskede hen ad fortovet og slæbte sin hånd langs tremmerne i rækværket, som omgav søster Pedersens have. *Det er uretfærdigt*, tænkte hun. *Hvorfor skal jeg være indendørs og læse avis for en gammel blind dame, mens alle andre går i biografen sammen med Eva? Og hvordan bliver jeg nogensinde Evas veninde, hvis jeg ikke kan gå i biografen med hende?*

Modstræbende gik Anne op af trappen til søster Pedersens hus og bankede på døren.

Døren gik op, og der stod den 80-årige søster Pedersen.

„Søster Pedersen, det er mig, Anne."

„Kom ind Anne og sid ned i denne lænestol. Jeg mener, man skal ordne pengesager først. Skal jeg betale dig, hver gang du kommer?" spurgte søster Pedersen og åbnede sin pung.

„Nej. Mor sagde, at jeg ikke skulle tage imod penge for at læse for dig. Ved familieaftenen blev vi enige om at gøre noget for at tjene andre, og du er min opgave."

Søster Pedersen lukkede sin pung, nikkede og sagde: „Du kan læse for mig nu."

Anne kæmpede sig igennem artiklerne på avisens forside. Hun undrede sig over, at nogen mente, det var en fornøjelse.

Efter godt tre kvarter afbrød søster Pedersen: „Lad os holde op nu, Anne. Kan du lide skatte?"

„Det kan jeg vel. Hvilken slags skatte?"

„Følg efter mig, så får du at se," sagde søster Pedersen til hende.

„Dette er mit skatkammer," bekendtgjorde søster Pedersen, da hun ledte Anne ind i et lille værelse med flere skabe fyldt med nipsting: røde glas, silkeblomster i malede vaser, små dukker i nationaldragter, brevpressere i krystal og tallerkener i en stærk blå farve. „Det er som en antikvitetsforretning!" udbrød Anne og for fra et skab til et andet for at kigge på skattene.

„Det undrer dig måske, at en blind har så mange nipsting," sagde søster Pedersen. „Når jeg rører ved glatte glasting eller bløde silkestoffer, oplever mine fingre skønhed."

Anne så den gamle dame forsigtigt gnide på en skrøbelig fugl lavet af glas. Hun følte på porcelænsroserne på en lyserød vase. Derefter samlede hun en krystalbold op, hvori der var slebet et indviklet mønster.

„Gør det bare. Rør ved dem Anne," tilskyndede søster Pedersen.

Tryllebundet af fuglens skønhed, løftede Anne den forsigtigt fra bordet. Det var en svane med halsen stolt buet og vingerne spredt ud, som var den parat til at flyve.

„Denne svane er vidunderlig!" hviskede Anne.

„En glaspuster lavede den til mig, da jeg var meget lille. Han lavede denne smukke fugl af smeltet glas og lod mig derefter føle på alle glasfigurerne i hans butik.

Da hun vendte sig fra vinduet, ramte Annes hånd tilfældigt svanen, og den faldt på gulvet.

Hver gang jeg rører min svane, ved jeg, at jeg også har ‚set' skønhed. Kig dig nu lidt rundt og vær ikke bange for at røre noget. Jeg går ud og laver noget, vi kan spise og drikke. Jeg kan huske, hvor sultne unge mennesker er efter skole."

Anne gik langsomt hen til søster Pedersens hus, mens hun holdt Godt fast på en hvid æske.

Anne holdt forsigtigt svanen og forestillede sig, at hun var en blind pige. Hun hørte latter udenfor, satte svanen ned og lænede sig over bordet for at se ud af vinduet. Eva og alle hendes venner kom hjem fra biografen. Anne havde det ikke så dårligt ved at undvære biografturen, som hun troede, hun ville. Da hun vendte sig fra vinduet, ramte Annes hånd tilfældigt svanen, og den faldt på gulvet. Anne samlede hurtigt stumperne op og lagde dem ude af sig selv i lommen.

Søster Pedersen kaldte: „Kom ned Anne og få nogle småkager og mælk. Bagefter må du hellere skynde dig hjem, ellers giver din mor dig måske ikke lov til at komme igen."

Anne proppede nervøst nogle småkager i munden. Hun turde ikke sige noget om den ødelagte glassvane. Hun sagde farvel og forlod hurtigt huset.

Hvad skal jeg gøre? tænkte hun. *Jeg kan ikke gå tilbage, uanset hvad mor siger.* Da Anne lukkede lågen, så hun op og så søster Pedersen vinke til hende. På en eller anden måde fik det hende til at føle sig endnu dårligere tilpas.

På vej hjem fra skole næste dag gik Anne forbi søster Pedersens hus og sukkede lettet. I det mindste skulle hun ikke læse for søster Pedersen før i næste uge. Men hun havde det stadigt skidt, og da Anne kom hjem, tømte hun en æske med de mønter, som hun havde sparet sammen, og talte dem nøje. „Jeg håber, det er nok," mumlede hun, da hun ledte efter sin mor.

Mandag efter skole gik Anne langsomt hen til søster Pedersens hus, mens hun holdt godt fast på en hvid æske. Da døren åbnede sig, sagde hun: „Søster Pedersen, det er Anne."

„Anne, kom ind. Jeg troede ikke, det var i dag, du skulle komme, men du er altid velkommen."

Da de havde sat sig ned, åbnede Anne forsigtigt æsken og lagde den nye svane i søster Pedersens hænder. Anne sagde nervøst: „Det er i stedet for den, jeg ødelagde. Jeg er meget ked af det. Det var et uheld."

„Det er helt i orden, Anne. Jeg hørte den gå i stykker. Men jeg er glad for, at du fortalte mig det," sagde søster Pedersen og tilføjede: „Jeg er sikker på, at denne fugl kostede dig mange penge, og jeg vil gerne have, at du beholder den og nyder dens skønhed. Du har givet mig noget meget vigtigere. Du har været en ærlig og en god ven."

Da Anne skulle gå hjem, vendte hun sig glad ved lågen for at sige farvel til sin nye ven, søster Pedersen, som stod i døren og vinkede. ☐

FOTO AF JED CLARK

BIBELEN: KUN 4263 SPROG ENDNU

JOSEPH G. STRINGHAM

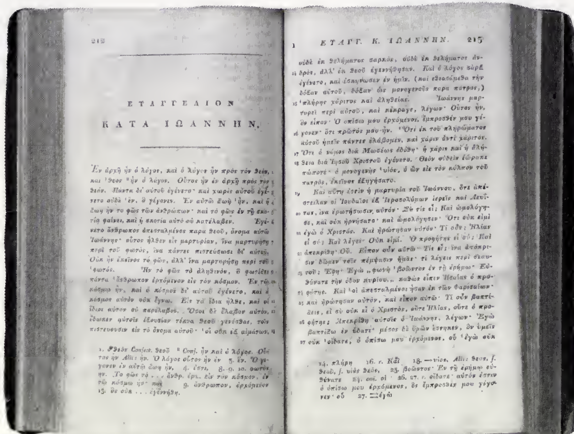

FOTO: PHIL SHURTLEFF

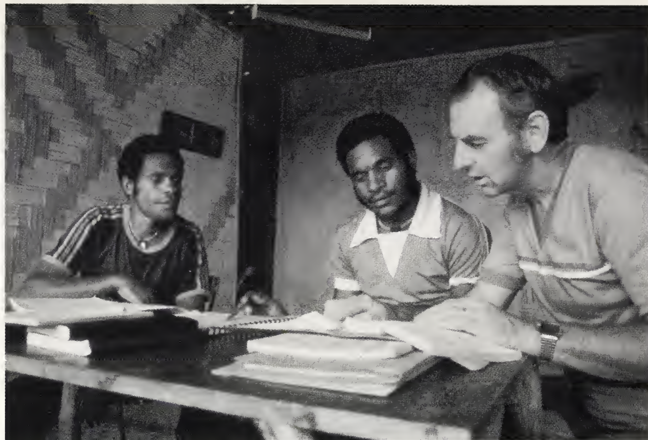
Da det Gamle Testamente studeres i Kirken i år, er det interessant at se, hvordan Bibelen når ud til jordens fjerne egne.

Jeg værdsætter ikke Bibelen, som jeg burde. Når jeg læser i den, glemmer jeg ofte, at profeterne og Frelseren talte et andet sprog end mit. Når jeg standser op og tænker, forstår jeg, at jeg skylder mange inspirerede lærde meget for deres oversættelser. Hvor hjælpeløse ville vi ikke være, hvis vi var nødt til at læse det Gamle Testamente på hebraisk og det Nye Testamente på græsk.

Vi sidste dages hellige skylder bibeloversættere meget. Det sker sjældent at vores missionærer må begynde at missionere blandt et folk, som ikke allerede har Bibelen. At have Bibelen er et væsentligt skridt til at forberede mennesker på at modtage evangeliets fylde.

Bibelen er nu udgivet på 310 sprog. De fleste af os ved slet ikke, at verden har så mange sprog. Men det er ikke alt. Det Nye Testamente er udgivet på yderligere 695 sprog. Og

BIBELOVERSÆTTERE SOM DISSE I PAPUA NEW GUINEA HAR OPDAGET, AT DE, FOR AT GØRE SELV DE ENKLESTE BIBELBEGREBER FORSTÅELIGE, ER NØDT TIL AT BRUGE ORD, SOM DE LOKALE STAMMEFOLK ER FORTROLIGE MED. (FOTOGRAFIER VELVILLIGT STILLET TIL RÅDIGHED AF WYCLIFFE BIBLE TRANSLATORS).

mindst en af Bibelens bøger, normalt et af evangelierne, er blevet oversat og udgivet på yderligere 902 sprog. 97% af verdens befolkning kan med disse 1.907 sprog læse mindst en af Bibelens bøger. De fleste af disse oversættelser er foretaget inden for de sidste 30 år.

Væksten i bibeloversættelser begyndte i sidste århundrede. Dengang oversatte de større kristne kirker individuelt og samarbejdede ikke meget. I dette århundrede er der blevet samarbejdet meget mere i forbindelse med udgivelse og distribution af bibeloversættelser. Desuden er tendensen at lade oversættere oversætte til deres modersmål.

De fleste lande har et bibelselskab, som står for salget af Bibelen. I 1946 slog de forskellige nationale bibelselskaber sig sammen og dannede De Forenede Bibelselskaber. De Forenede Bibelselskaber hjælper alle kristne kirker med at udgive og distribuere Bibelen. De sørger også for konsulenter til lokale kirker, som ønsker at foretage en bibeloversættelse.

Disse konsulenter er ofte selv oversættere og kan græsk og hebraisk. De Forenede Bibelselskaber skriver og udgiver også en kommentar, der ord for ord forklarer væsentlige betydninger i hvert eneste vers i Bibelen, samt alternative formuleringer, der tydeliggør sammenhængen mellem begreber. Meget ofte arbejder flere kristne trossamfund sammen om en oversættelse, og de får hjælp fra De Forenede Bibelselskaber.

(Det Danske Bibelselskab havde sidste år 175-års jubilæum og er kun ti år yngre end det ældste bibelselskab. Selskabet har knap 8000 medlemmer. Blandt større projekter i de sidste år kan nævnes bibelgaven til Rusland, omtalt i Stjernens lokalsider i maj 1988, og den kommende nyoversættelse af Bibelen, som forventes udgivet i 1991).

Det kan virke betryggende, at 97% af verden har dele af eller hele Bibelen. Det kunne formodes, at alt, hvad der nu skal gøres for at nå ud til hele verden, er at færdiggøre hele Bibelen på de sprog, som allerede har en del af Bibelen, og så begynde at oversætte til et par sprog til for at nå ud til hele verden. Desværre vil det ikke blive så let.

Det anslås, at der findes 6.170 sprog (ikke dialekter, men sprog) i verden. Når man fratrækker de 1907, som allerede er påbegyndt, er der 4263 tilbage, som dækker de sidste tre procent – sprog, som kun tales af små befolkningsgrupper i afsides egne. Næsten ingen af disse sprog har et skriftsprog – det er kun talte sprog. Og dog er der stadig over-

sættere, som tror på, at Bibelen med tiden vil blive oversat til hvert eneste kendt sprog i verden.

Omfanget af opgaven rejser dog et spørgsmål: Ville det ikke være mere rimeligt at sørge for at Bibelen blev oversat til det officielle sprog og til visse regionale handelssprog?

Et svar kommer fra Lære & Pagter: „Thi sandelig, lyden *må* udgå . . . til hele verden; evangeliet *må* prædikes for hver skabning" (L&P 58:64; fremhævelse tilføjet).

Bibeloversætteren Lillian Howland gav mig et andet godt svar: „Ud over de sidste dages helliges filosofi om, at Kirken skal støtte forældrene i hjemmet, er der en anden væsentlig årsag til at have skrifterne på hjemmets modersmål – omvendelse. Hvis man ugens seks andre dage taler et andet sprog, end man gør i kirken, vil deres religiøse adfærd udvikle sig tilsvarende. Deres religion vil have en tendens til kun at påvirke deres opførsel en dag om ugen.

De vil kun læse i Bibelen en dag om ugen. De vil kun bede en dag om ugen. Gud er på grund af sproget fjernet fra deres dagligdag. Skrifterne skal findes på en persons modersmål først og fremmest på grund af den pågældende persons frelse og daglige udvikling og sekundært for at hjælpe den pågældende person med hans ansvar over for sin familie."

Efter forslag fra en anden bibeloversætter forsøgte jeg et eksperiment. Jeg forsøgte at læse skrifterne i en uge på det fremmedsprog jeg kender bedst, i stedet for på engelsk, som er mit modersmål.

Jeg kunne ikke holde det i en uge. Bibelen blev så uinteressant, at når jeg lagde den til side, kunne jeg ikke samle den op igen. Det var svært at læse, og små forskelle i ordvalget gav ikke mening. Jeg fandt ud af, at min værdsættelse af skrifterne hang sammen med at kunne læse dem let, og dermed tænke på dem uhindret.

Efter den oplevelse forstår jeg bedre behovet for at oversætte Bibelen til hvert eneste sprog, selv om det ikke virker særlig praktisk. Overvej omkostningerne. At oversætte Bibelen til en stammes sprog koster gennemsnitligt mere end fire millioner kroner. Til den pris bliver Bibelen kun oversat en gang til et nyt sprog. Det skal gøres rigtigt første gang.

BIBELOVERSÆTTELSE ER ET VÆSENTLIGT SKRIDT PÅ VEJEN TIL AT FORBEREDE MENNESKER PÅ AT MODTAGE EVANGELIETS FYLDE. HER GENNEMGÅR EN OVERSÆTTER EN SPANSK OVERSÆTTELSE AF BIBELEN MED NOGLE LOKALE INDBYGGERE I MEXICO.

MEN DER ER IKKE DESTO MINDRE I BIBELOVERSÆTTELSE ET SAMARBEJDE MELLEM ÅNDEN OG DET MENNESKELIGE SPROG. OVERSÆTTELSEN VIDEREBRINGER ÅNDEN, OG TIL GENGÆLD KOMPENSERER ÅNDEN FOR DET MENNESKELIGE SPROGS MANGLER.

Næsten alle sprog er på nogle punkter anderledes end andre. Engelsk svarer fx til hebraisk og græsk ved, at de alle taler om begivenheder i forhold til *tid*. Men der er nogle sprog som fx Yagua i Peru, der taler om begivenheder i forhold til *placering* og *afstand*. I stedet for at kæde delsætninger sammen med ord som *før* eller *da*, må en oversætter bruge vendinger som *derfra* eller *væk fra det*.

Oversættere står over for utallige problemer, når de begynder at oversætte. Ivrige missionærer har ofte oversat til sprog, som de ikke kunne læse eller skrive flydende. I fortiden var nogle oversættelser baseret på andre oversættelser og ikke på de bedst tilgængelige manuskripter på hebraisk og græsk. Oversættere skal også være omhyggelige med ikke at lade deres egne doktrinære og kulturelle overbevisninger påvirke deres valg af mening i en tekst.

Desuden skal oversættere tage hensyn til deres læseres baggrund. En gruppe oversættere rapporterede om deres arbejde i Ukarumpa i Papua-New Guineas bjergegne. De fortalte, at de skulle være omhyggelige og benytte ord, som de indfødte var fortrolige med. Esajas 1:18 sammenligner fx synd med rødt og tilgivelse med hvidt og bruger sne og uld som eksempler på hvidt. Stammefolket havde set rødt og hvidt, men ingen havde nogensinde set sne eller uld. Oversætterens løsning: „Er eders synder som skarlagen, de skal blive hvide som en kakadues fjer" (den almindelige art er hvid o.a.)

En oversætter i Filippinerne opdagede et andet problem. Han afsluttede sin oversættelse af Johannesevangeliet, fik det trykt og gav nogle eksemplarer til stammen, han levede hos. Ingen kunne lide den, og ingen læste den. Efter nogle undersøgelser opdagede han, at de indfødtes sprog havde to formuleringer i forbindelse med historier, én til opdigtede historier og én til virkelige historier. I sin oversættelse havde han brugt formuleringen, der angav, at historien var opdigtet. Han ændrede oversættelsen til den anden formulering, og den nye udgave var en succes.

Et eksempel på uheldigt ordvalg fandtes i den første oversættelse af 23. salme til Tlingit, et indiansk sprog i Alaska i USA. Det var gengivet: „Herren er min gedehyrde, jeg vil ikke have noget med ham at gøre; han haler mig op ad bjerget; han slæber mig ned til stranden."

På grund af de mangfoldige vanskeligheder ved at overføre et sprog og en kultur til et andet sprog og en anden kultur vil der aldrig være noget, der er en „perfekt" eller fuldstændig oversættelse. Den begrænsning, som Joseph Smith gjorde opmærksom på i den 8. trosartikel – „for så vidt, som den er rigtigt oversat" – er altid nærværende.

Men der er ikke desto mindre i bibeloversættelse et samarbejde mellem Ånden og det menneskelige sprog. Oversættelsen viderebringer Ånden, og til gengæld kompenserer Ånden for det menneskelige sprogs mangler. Herren har befalet os at undervise alle nationer samt at forkynde evangeliet for alle skabninger. Vi tror, at han har al magt, som kan gøre os i stand til at gøre det (se Matt. 28:18-20; Mark. 16:15). Herren forklarede om sin måde at kommunikere med mennesker på:

„Disse befalinger er af mig og blev givet mine tjenere i deres svaghed efter deres sprog, for at de måtte kunne forstå dem" (L&P 1:24). □

Joseph G. Stringham arbejder for Kirkens oversættelsesafdeling og er missionsleder i Val Verde 6. ward i Bountiful i Utah.

KUN KENDT AF GUD

En af foregangsmændene i bibeloversættelse var William Cameron Townsend. Townsend blev i 1917 som 21-årig ansat på kontrakt til at sælge bibler i Centralamerika. I Guatamalas jungle mødte han virkeligheden og Cakchiquel-indianerne. Han kunne sælge dem bibler på spansk, men kun få kunne læse dem. Og selv om spansk var det officielle sprog i alle skoler, var der kun ganske få Cakchiquel-indianerne, der kunne formulere sig på spansk. Deres eget sprog var aldrig blevet skrevet.

En af de indfødte spurgte Townsend: „Hvorfor taler din Gud ikke mit sprog?" Missionæren kunne ikke give ham et godt svar på det spørgsmål. Townsend blev i Guatamala ud over sin kontraktperiode, lærte at tale Cakchiquel og udviklede en måde at skrive det på. Derefter oversatte han det Nye Testamente. Det tog ham tolv år, men den oversættelse gav disse mennesker, håb og kærlighed til skriften. Oversættelsen blev også Cameron Townsends livsmission.

Townsend begyndte i 1934 i en forladt landbrugsejendom i Arkansas det, der blev til Summer Institute of Linguistics. Fra to elever det første år er instituttet vokset til mere end 3.000 sprogkyndige samt teknisk personale som f.eks. piloter, radiooperatører, sygeplejersker og lærere. I hold på to rejser oversætterne til verdens glemte folk. De lærer det pågældende folks sprog, underviser befolkningen i at læse og skrive og oversætter så det Nye Testamente sammen med en gruppe af de indfødte. Det tager dem stadig 12–14 år. Nogle af instituttets hold bliver i 20 år og oversætter også det Gamle Testamente. En sprogkyndig medarbejder kan bruge hele livet på at oversætte Bibelen til to eller tre sprog.

Instituttets medarbejderstab er blevet hærget af eksotiske sygdomme og andre farer. I 1982 blev en medarbejder skudt af guerrillaer. Mange lever primitivt og ofte isoleret. Alligevel rejser de ud.

Vi bør have dyb respekt og være taknemmelige for bibeloversættere. Lige nu er der fremragende og uselviske oversættere og deres familier som bor i ørkener og jungler, som arbejder med folk, der sommetider næsten kun er kendt af Gud. Tænk på dem med venlighed. Husk dem i jeres bønner. Vi har brug for dem.

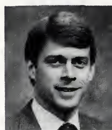

WILLIAM CAMERON TOWNSEND, 1896–1982, STIFTEREN AF SUMMER INSTITUTE OF LINGUISTICS. (FOTO VELVILLIGT STILLET TIL RÅDIGHED AF TOWNSEND ARCHIVES).

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som officiel tilkendegivelse af Kirkens politik.

AT UDVIKLE SIG ÅNDELIGT

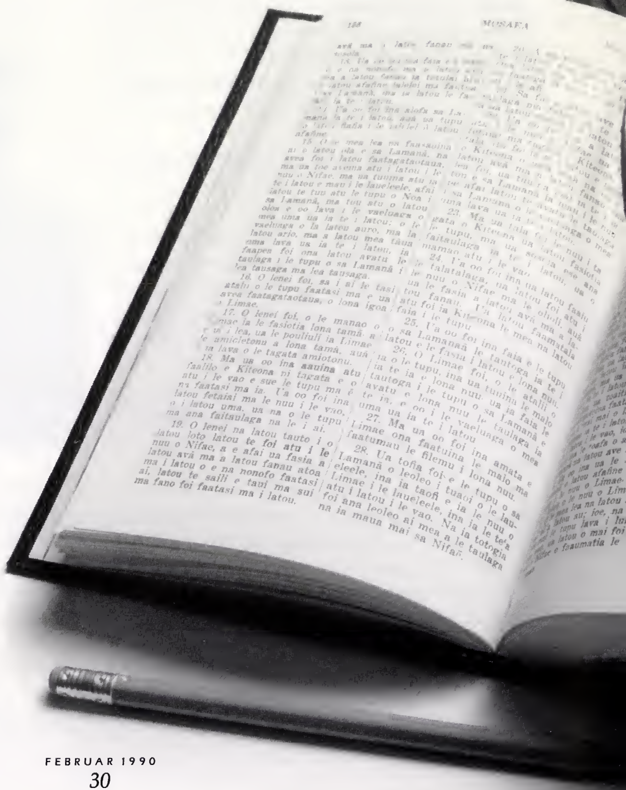
Jeg studerer regelmæssigt i skriften, men ofte føler jeg ikke, jeg lærer noget eller udvikler mig. Hvordan kan vi virkelig udvikle os i åndelig kundskab?

Roger K. Terry,
Institut for virksomhedsledelse,
Brigham Young University,
Provo, Utah.

Hele livet er vi blevet undervist i, at vi ikke kan frelses i uvidenhed. Og derfor studerer vi evangeliet, krydshenviser vore skrifter og grunder over profeternes ord. Men nogle gange, når vi har lyttet til mægtige vidnesbyrd eller har knælet i oprigtig bøn, synes vi at høre svage ekkoer, der taler til os om at lære på et højere niveau – og pludselig undrer vi os over, hvordan forgangne

JEG KUNNE STUDERE LÆRDOMMEN OM ÅNDELIG GENFØDSEL, MEN MEDMINDRE JEG OPLEVER DEN STORE FORANDRING I MIT HJERTE, SOM FORANDRER MIG TIL EN HELLIG, SOM FORNYER MIG I KRISTUS, VED JEG KUN LIDT OM HELLIGHED.

profeter lærte det, de lærte.

Dette er min opfattelse: Virkelig udvikling i åndelig kundskab begynder, når forståelse af *begreber* i evangeliet bliver til *erfaringer* med evangeliet.

Jeg kan fx lære grammatik og ordforråd i et nyt sprog. Ved megen træning og en stor indsats kan jeg opnå den korrekte udtale og accent. Men jeg forstår ikke sproget rigtigt, før jeg har tilbragt meget tid med at tale med og lytte til dem, der har sproget som modersmål. Kun ved fuldstændig at opleve brugen af sproget i folkets kultur vil jeg virkelig forstå det sprog.

Det er muligt for en blind person at blive ekspert i teorien om farver og lys, eller hvordan man ser – at forstå, hvordan nerver og væv fungerer og sender synsindtryk til hjernen. Men der er nogle aspekter ved det at kunne se, som en blind ikke forstår på samme måde, som de, der oplever synet, kan forstå.

På tilsvarende måde kan jeg have en intellektuel forståelse af evangeliet – tilmed en god opfattelse af doktrinære principper – og dog ikke virkelig „kende" evangeliet. For i religion er erfaringer et afgørende element, endda mere end i fag på universitetet. Tro er fx kun en idé, indtil jeg har lært, hvordan den skal bruges og gennem person-

FOTO: JED CLARK

lig retskaffenhed har fået en øget tro. Så bliver tro en kraft – et princip om kraft.

Jeg kan lære om omvendelse og tilmed få et vidnesbyrd om, at Jesus Kristus har magt som min Frelser til at rense mig for mine synder, men først, når jeg tager del i hans forsonende offer og *mærker*, at mine synder virkelig tilgives, forstår jeg virkelig omvendelse og tilgivelse.

Jeg kunne studere lærdommen om åndelig genfødsel, men medmindre jeg oplever den store forandring i mit hjerte, som forandrer mig til en hellig, som fornyer mig i Kristus, ved jeg kun lidt om hellighed.

Jeg kan studere om Helligånden og de mekaniske skridt i personlig åbenbaring, men indtil jeg indretter mit liv efter evige sandheder, og derved bliver værdig til Helligåndens nærværelse, kan jeg ikke fatte den fred, som opnås ved dens hellige vejledning og dens ledsagelse.

Jeg kunne tale om livets brød og vand, men hvordan kan jeg tale med vished og myndighed, før jeg har smagt dem?

Den højere kundskab er altid den viden, som kommer ved erfaring. Men hvordan opnår vi den rigtige form for erfaring? Det, tror jeg, er et spørgsmål om hjertet – et spørgsmål om eftergivenhed og indvielse. „Se, Herren fordrer hjertet og et villigt sindelag" (L&P 64:34).

Mormon fortæller os om de store velsignelser, som medlemmerne af Guds kirke havde på et tidspunkt med store forfølgelser:

„Ikke desmindre fastede og bad de ofte og blev stærkere og stærkere i deres ydmyghed, så at sjælen opfyldtes af glæde og trøst, ja, så at deres hjerter blev renset og helliggjort, hvilken helliggørelse kom *på grund af deres hjerters hengivenhed for Gud*" (Hel. 3:35; fremhævelse tilføjet).

Det virker som om, at meget af den lærdom, vi får gennem erfaring, er et direkte resultat af, at vi bøjer vort hjerte mod Gud og gør hans vilje. Den vanskeligste udfordring i læreprocessen er ofte, at få vort hjerte på bølgelængde med Gud; villigheden og tendensen til at være åndelig er bestemt ikke naturlig for de fleste af os. Ofte er det kun oprigtig bøn og faste, som kan forberede vort hjerte på sådan sagtmodighed, og som kan øge vore ønsker om retskafne erfaringer. □

KAST DET DÅRLIGE BORT

FOTO: WELDEN ANDERSEN

(Se Alma 60:23)

EKAETTES VERDEN

ANN LAEMMLEN

Hvordan en søster i Nigeria belærte mig om sand tjeneste og praktisk kristendom.

Jeg vil gerne præsentere jer for en af mine venner, der hedder Ekaette. Hun var min nabo i 2½ år. Hun bor i en tropisk regnskov i Nigeria, Afrikas tættest befolkede land. I regntiden er Ekaettes hjem omgivet af en frodig grøn underskov. Palmetræer står i horisonten, og solen, der skinner gennem skyerne, danner pragtfulde solnedgange. I den varme tørre tid blæser vinde fra Saharaørkenen en dis af fint støv ind over landet, som filtrerer solens stærke stråler.

Ekaette er to år ældre end jeg. Hun var en lille skolepige, da hendes ægteskab med Akpan, som er ti år ældre end hende, blev arrangeret. Deres første barn blev født, da Ekaette kun var 14 eller 15 år. Ekaette har fået otte børn. Fem har overlevet. Hendes familie sluttede sig til Kirken for nogle få år siden.

Akpan har ikke fast arbejde, men han udfører forefaldende arbejde og reparerer ting for andre. Han er en stolt og flittig mand, en god ægtefælle og en god far.

Ekaette har et pænt hjem bygget af bambusstænger og rødt ler. Et stråtækt tag beskytter hendes familie mod de stærke tropiske storme. Indvendig har hjemmet et stampet jordgulv og er inddelt i fire rum. Et overdækket køkkenområde ligger adskilt fra huset.

Som så mange andre steder i verden er der ingen elektricitet i Ekaettes del af landet. Ekaette laver mad over et bål, vasker tøj i et vandløb og stryger det med et strygejern fyldt med varme kul.

Ekaettes dag begynder meget tidligt. Hun og hendes børn skal bære alt det vand, de behøver den dag, fra et vandløb ikke langt fra deres hjem. Flere gange om ugen må de gå langt for at nå til en skov for at hugge det brænde, som de behøver. De bærer brændet hjem i bundter på deres hoveder.

De fleste grøntsager som Ekaettes familie spiser stammer fra flere små jordlodder uden for deres landsby. Ekaette dyrker kassava, yams, bananer, pisang, ananas, røde peberfrugter og flere slags grøntsager, der bruges i forskellige supper.

Ekaette og hendes familie er lykkelige. De lever et godt liv.

Jeg mødte Ekaette, mens jeg ledede et sundhedsprogram i landsbyen for Thrasher Research Fund, som støtter forskningsprojekter inden for børnesundhed i lande i den tredje verden. Mine kolleger og jeg oprettede klasser i sund levevis og uddannede i snesevis af landsbyer frivillige lærere, som skulle undervise i grundlæggende sundhedsprincipper som ernæring, hygiejne, personlig hygiejne og sundhed i hjemmet. Lærerne underviste derefter lignende klasser på deres eget sprog i hjem, skoler, kirker og i landsbyernes forsamlingshuse.

Jeg mindes en varm, lummer aften, hvor jeg sad under en loftsventilator drevet af en generator og kiggede i den seneste udgave af en avis, som jeg lige havde fået. Jeg kom til en side fyldt med praktiske forslag til, hvordan man kunne spare penge i hjemmet. Blandt ideerne var at slukke lyset og slukke for vandet, når det ikke blev brugt; købe ind i store mængder og derpå fryse det ned i små mængder; bruge tøjbleer i stedet for engangsbleer; sende breve for at begrænse telefonregningen; og ikke købe ind, når man var sulten. Disse forslag var bestemt praktiske, men de tilhørte en anden verden end den, jeg på det tidspunkt befandt mig i.

Men på trods af forskellene mellem min verden og Ekaettes verden var der noget, som forenede os: Jesu Kristi evangelium – kristendommen.

Kristendom bør ikke påvirkes af vores omgivelser eller omstændigheder, selv om de afgør, hvordan vi efterlever vores tro. Kristendom bør ikke påvirkes af hudfarve eller

FOTO: ANN LAEMMLEN

EKAETTE VISTE MIG BEGEJSTRET, HVORDAN HUN, MED DE MIDLER HUN HAVDE TIL SIN RÅDIGHED, HAVDE FULGT PRINCIPPET I HJÆLPEFORENINGS-LEKTIEN OM AT HOLDE SIT HJEM PÆNT OG RENT.

race, hvad vi arbejder med, eller hvad vi køber på markedspladsen. Den bør ikke fastsættes af klimaet eller af vores geografiske placering.

Jeg kom hjem fra Afrika med en enklere definition af kristendom end den, jeg engang havde. For mig er kristendom kærlighed eller barmhjertighed – den største, ædleste og stærkeste form for kærlighed – Kristi rene kærlighed. Den kan tilskynde til almisser eller velgørende handlinger, men det er ikke det samme som menneskekærlige gerninger.

Med andre ord er kristendom ikke så meget, *hvad* jeg gør, men *hvordan* jeg elsker; det er processen at lære at elske, som Kristus elsker. Kirker er institutioner, hvor vi kan lære om Kristus og øve os på at være kristne. Men jeg bliver ikke mere kristen ved at komme i kirke, end jeg bliver lærd af at sidde i et bibliotek.

At komme i kirke giver mig midlerne og muligheden for at lære at blive en kristen. Kristendommen lærer mig om mit forhold til Gud og til mine omgivelser. At forstå den sammenhæng får mig til at ændre mit hjerte og øger min evne til at elske.

Principper som kærlighed, offervilje, tro, omvendelse, uafhængighed og indvielse er universelle. At arbejde i Afrika lærte mig, hvor meget vigtigere principper som disse er end programmer. Den vestlige verden bidrager med mange programmer til lande i den tredje verden. Skoler bygges, klinikker oprettes, medicin uddeles, traktorer importeres og madvarer fordeles. Programmerne er med til at klare de øjeblikkelige behov, men ofte overses principperne bag handlingerne. Jeg tror ikke, jeg kunne gøre meget godt for Ekaette, hvis jeg koncentrerede mig om programmer som forråd eller slægtshistorie, selv om det er gode og vigtige programmer. Men Ekaette og jeg er fælles om et bredt baggrund af tro på sådanne evige principper som tro, kærlighed og uafhængighed. Ved efterlevelse af disse principper lærte vi meget af hinanden.

Jeg forstod betydningen af at undervise i principper, efter jeg overværede en hjælpeforeningslektie i den lokale gren. Lektien, som var taget fra hjælpeforeningshæftet, handlede om at holde vores hjem pænt og rent. En illustration i lektiehæftet viste et amerikansk hjem, som var pænt arrangeret og tydeligvis holdt godt. Vores lærerinde var så ukendt med vestlige hjem, at da hun viste billedet for klassen, vendte det på hovedet.

Senere den uge gik jeg hjem til Ekaette og fandt hende dækket af mudder fra top til tå. Hun strålede. Inspireret af lektien, gjorde Ekaette sit hjem rent. Hun havde taget hver eneste ting ud af huset (der var ikke meget) og klasket nyt ler på væggene og gulvet.

Hun viste mig begejstret, hvordan hun havde dekoreret husets forside ved at bruge en mørkere mudder forneden. Det så smukt ud. Ekaette havde forstået princippet, og derefter anvendt det på en måde, der var praktisk for hende.

Hendes eksempel fik mig til at tænke på mine anstrengelser for at anvende kristne principper. Det slog mig, at det vigtigste princip at efterleve er selvransagelse. Mange gange tænker jeg fx: „Det er en god idé, men jeg har ikke råd til at gøre noget ved det." Penge og materielle ting bliver årsager, der forhindrer kristen tjeneste. Men *hvad* kræver det at blive en kristen – et tæppe at knæle ned på eller at dele et varmt brød med en nabo? Skal jeg være velhavende, før jeg kan give af mine midler? Skal jeg rejse til Afrika for at finde børn, som har brug for hjælp? Jeg tror, at Herren er tilfreds, når vi tjener med de ressourcer, som vi har til vores rådighed.

Et andet princip, som jeg lærte, er, at det er vigtigt, at jeg tjener, uanset hvor jeg er. Min tid i Afrika betød meget

FOTO: ANN LAEMMLEN

for mig, men jeg mener ikke, at det er bedre at elske nogen langt borte end dem, der lever i nærheden. Frelseren viste ved sit eksempel, hvem jeg skal elske. Han forlod ikke sit eget land for at rejste langt væk til et andet sted og et andet folk. Han drog om blandt sit eget folk, og han kom sammen med meget forskellige mennesker – de velhavende og de fattige; politikerne; de syge, de lamme og de blinde; skatteopkrævere; de sultne, de trætte og de ensomme; ja, selv dem, der ansås for uværdige.

Da jeg var i Afrika, stod mig klart, at Afrika var det bedste sted, jeg kunne praktisere det at være kristen. Nu, hvor jeg er hjemme igen, er det bedste sted, jeg kan være kristen blandt mit eget folk. Det er udfordrende for mig. Ofte virker det lettere at sende penge til en „frels verden"-organisation end at presse lidt tid ind i min travle hverdag til en bror, en søster, en nabo eller en ven.

En tredje ting, jeg har lært, er, at jeg bør forberede mig på at tjene under vidt forskellige forhold. Jeg har haft mange oplevelser, som hjalp mig til bedre at forstå Ekaette og hendes familie. Men det var svært for mig at vide, hvordan jeg bedst og mest praktisk kunne hjælpe Ekaette, fordi jeg kunne ikke forstå alt, hvad hun havde oplevet. Jeg ved ikke, hvordan det føles, at tre af mine børn dør i mine arme, fordi der ingen lægehjælp er. Jeg ved ikke, hvordan det føles at spekulere på, hvor mit næste måltid kommer fra.

Jeg ved ikke, hvordan det føles at forme mit hjems vægge med mine egne hænder. Jeg ved ikke, hvad der har givet Ekaette hendes største glæder. Hvor meget jeg end forsøger, kan jeg ikke sætte mig ind i mange af hendes problemer og udfordringer.

Og alligevel har jeg lært, at jo flere forskellige ting jeg oplever, jo flere mennesker vil jeg forstå. At vælge kun at omgås en udvalgt gruppe personer, som tænker og handler på samme måde som mig, vil alvorligt begrænse mine muligheder for kristen tjeneste. Jeg kan vælge at øge variationen i mine oplevelser og min evne til at elske. Jo flere mennesker jeg forstår, jo mere bliver jeg som Kristus.

Når jeg har forsøgt at være kristen, har jeg opdaget, at

EKAETTE IKKE ALENE FULDFØRTE SIN TRÆNING I SUNDHEDSTJENESTE, MEN FORDI HUN VAR MOTIVERET AF KÆRLIGHED, TILBØD HUN DET, HUN HAVDE LÆRT, TIL SINE OMGIVELSER.

mange af mine motiver ofte går igen i handlingerne hos dem, der omgiver mig. Da mine kolleger og jeg mødte hundreder af mennesker fra snesevis af landsbyer, observerede vi mange grunde til, at de deltog i vores program. Nogle kom, fordi de troede at hvide sundhedsmedarbejdere ville give gratisydelser, gratis medicin eller beskæftigelse. Andre var nysgerrige ved det usædvanlige af hvide ansigter i deres landsbyer. Nogle kom, fordi de var interesserede i deres familiers helbred; de var bange for sygdomme og frygtede, at et barn kunne dø. Andre ønskede at lære mere om sundhed for deres familiers skyld. Nogle kom, fordi deres naboer kom. Andre igen kom, fordi der var kærlighed i deres hjerte og et ønske om at vide, hvordan de kunne forbedre deres egen og deres omgivelsers tilværelse.

Det var fascinerende at se de forskellige reaktioner på vores projekt. De personer, som kom i håb om at få noget gratis, forsvandt meget hurtigt. De nysgerrige blev vant til vores hvide ansigter og forsvandt også. De, som havde brug for at løse sundhedsproblemer i familien, klarede sig som regel godt; ikke alene fik de nogle svar, som kunne klare deres nuværende vanskeligheder, men de oplagrede også oplysninger mod fremtidige vanskeligheder. De, som var motiveret af kærlighed, ikke alene blev der, men de gik et skridt længere og tilbød det, de havde lært, til deres omgivelser.

Ekaette var et af disse mennesker. Hun fortalte mig engang: „Hvis du havde givet mig penge – ligegyldigt hvor mange eller hvor få – ville de alle være væk nu. Men du har givet mig *viden*, og ingen kan nogensinde tage den fra mig!" I det sidste års tid har Ekaette af sig selv, næsten uden hjælp fra os, uddannet lærerinder, der underviser grupper af kvinder i forskellige landsbyer.

I Ekaettes liv har jeg set kristendommen – eller kærligheden – i funktion. Vejledt af evangeliske principper har hun fundet praktiske løsninger på sine daglige problemer. Og det kan vi også. Jeg er overbevist om, at Jesu Kristi evangelium har svarene på alle verdens problemer.

Jeg har tilbragt næsten halvdelen af det sidste årti med at leve langt borte fra mit hjemland. I den tid har jeg set og oplevet mange modsætninger, og jeg har set mange mennesker i øjnene, som i deres tilværelse har store udfordringer. Jeg tror, at det, som præsident Spencer W. Kimball sagde, er sandt – at i kærlighedens evangelium, som Frelseren lærte om og var et eksempel på, kan vi finde svarene på alle vores problemer. Med den slags kærlighed i mit hjerte kan jeg være en praktisk kristen, uanset om jeg er her eller i Ekaettes verden. □

Ann Laemmlen, der er tidligere leder af Thrasher International Program for Children, er assisterende redaktør for International Magazines. Hun er medlem af Millcreek 2. ward i Salt Lake Millcreek stav.

„HR. HOGGE SPURGTE MIG: ‚HVEM HAR SENDT DIG HERHEN? JEG HAR INGEN LEDIGE JOBS!' DET VAR SÅ PINLIGT."

BROR HIGGINS' INSPIRATION

LAVERD JOHN

Jeg havde lige sat mig til rette i min behagelige stol for at se mit yndlingsnyhedsprogram i fjernsynet, da dørklokken ringede. „Nu skal jeg se hvem det er," sagde min kone.

„Hvem ville komme og besøge os så sent?" spurgte jeg mig selv. „Det sker altid. Hver gang de sender et program, jeg gerne vil se bliver jeg forstyrret!"

„Det er hjemmelærerne," sagde hun. „Jeg glemte at fortælle dig, at bror Higgins ringede i eftermiddags. Han aftalte at besøge os først på aftenen, så han kunne se os, før han rejser i aften."

Da jeg rejste mig fra min stol, vidste jeg allerede, hvad bror Higgins ville sige. Han sagde altid det samme – „Hvordan har du det? Hvordan går det? Det har været en god dag i dag, ikke sandt? Er der noget, jeg kan gøre for jer?"

Ganske rigtigt, sådan begyndte han. Jeg blev ved med at tænke: „Nu går jeg glip af nyhederne!"

Men da bror Higgins spurgte: „Er der noget, jeg kan gøre for jer?", slog tanken ned i mig: „Han *kan* hjælpe. Giv ham en chance."

„Ja, der er noget, du kan gøre for os," sagde jeg. „Du ved, at vores søn, Mikhail, lige er vendt hjem fra mission. Han har forgæves søgt arbejde og er meget ked af det. Jeg har ikke kunnet hjælpe ham. Kender du til nogen ledige jobs?"

„Åh, det er et stort problem," svarede bror Higgins. „Jeg har ikke hørt om nogle ledige stillinger, men jeg vil se, hvad der kan gøres."

Jeg regnede ikke med, at bror Higgins ville kunne finde en løsning på problemet. Men jeg havde glemt, at hjemmelærere har ret til at modtage inspiration til at hjælpe de familier, de er tildelt. Uanset om bror Higgins kunne hjælpe, havde jeg det bedre efter at have talt med vores hjemmelærere om vores problem.

To dage senere ringede bror Higgins til mig. „Sig til Mikhail, at han skal besøge Read Co.'s butik, der sælger dæk og bede om at tale med hr. Hogge," sagde han. „Han har et ledigt job."

Mikhail var begejstret. Han havde længe søgt et arbejde. Men da han en time senere kom tilbage, kunne jeg se på den måde, han kom ind på, at det ikke var lykkedes for ham.

„Jeg kan ikke tro det!" udbrød han, da han kom ind i huset. „Hr. Hogge spurgte mig: ,Hvem har sendt dig herhen? Jeg har ingen ledige jobs. Selv om jeg havde, ville din ansøgning ligge i bunden af denne stak ansøgninger!' Det var så pinligt – jeg var ked af, at jeg overhovedet var kommet og havde søgt."

Jeg kunne mærke Mikhails skuffelse og forsøgte at opmuntre ham. Men jeg kunne ikke lade være med at undre mig over, hvorfor vores hjemmelærer havde fortalt os om et ledigt job, når der ikke var noget.

Næste dag, da jeg tog telefonen, sagde stemmen i den anden ende: „Det er hr. Hogge. Er Mikhail hjemme?"

Mikhail kom til telefonen, og hr. Hogge sagde: „Kom ned til butikken. Din oprigtighed og villighed til at arbejde gjorde indtryk på mig, og jeg kan alligevel bruge dig. Jeg har brug for dig i eftermiddag."

Da Mikhail kom ned i butikken, fandt han ud af, at han ikke alene havde et arbejde, men han kunne også vælge de timer, han ønskede at arbejde. Han kunne lægge sine timer sådan, at de ikke kom i konflikt med hans timer på universitetet – endnu et svar på talrige bønner.

Da jeg tænkte over rækken af begivenheder, som førte til Mikhails nye arbejde, gik det pludseligt op for mig, at bror Higgins måtte have kendt til hr. Hogges ledige stilling, selv før hr. Hogge kendte noget til den!

Næste gang bror Higgins besøgte vores hjem, fortalte jeg ham, hvad der var sket. Han svarede ganske enkelt, at han havde bedt om, at han måtte kunne hjælpe Mikhail med at finde et arbejde, og han havde ringet til os, da han hørte om et.

For os var det helt klart, at Herren kendte til vores families behov og havde brugt vores hjemmelærere som redskaber til at dække disse behov. De havde bedt om vejledning, og Herren havde besvaret deres bønner. ☐

LaVerd John er pensioneret lærer og bor i North Ogden 1. ward i North Ogden Utah stav.

ILLUSTRERET AF SCOTT SNOW

HVOR
DU TALER
FORÆ

CHRIS

Der er visse ting, børn kan gøre for at forbedre kommunikationen mellem sig og deres forældre.

Min bedste ven Brad havde lige fundet ud af, at hans forældre skulle skilles. Vi havde tilbragt et par timer med at tale om de problemer, som han ville møde.

Så så jeg på mit ur. Den var over et om natten. „Åh, nej," sagde jeg, „jeg skulle have været hjemme for længe siden. Min far bliver vred på mig." Jeg ønskede Brad held og lykke med de næste par dage, sagde farvel og løb hjem.

Lyset udenfor brændte stadig – et dårligt tegn. Det betød, at far ventede på mig. Jeg åbnede forsigtigt døren og trådte ind. „Ved du, hvad klokken er?" råbte han. „Den er over et. Sagde jeg ikke til dig, du skulle komme tidligere hjem?" „Ja, men . . ." „Der er ingen ‚men'er her. Jeg har før talt med dig om at komme sent hjem." Han rystede af vrede. „Du kommer ikke til at besøge dine venner i meget lang tid, min unge ven."

RDAN MED DINE ELDRE

CROWE

Jeg følte det, som om jeg var blevet dømt uden en retssag. Jeg kunne ikke lide det. „Det er ikke retfærdigt. Giv mig i det mindste en chance for at forklare."

„Der er ingenting at forklare," sagde han. „Du er kommet for sent. Det er alt, hvad der er at sige. Gå nu i seng."

„Far," svarede jeg, „det er ikke retfærdigt."

Derefter gik det værre og værre for vores samtale, mens min far og jeg skændtes og kom med beskyldninger mod hinanden. Jeg beskylte ham for at han aldrig lyttede. Han sagde, jeg ingen respekt havde.

Da jeg endelig kom i seng, var jeg for ophidset til at sove. Jeg var bekymret for Brad, og jeg var irriteret over, at jeg ikke kunne tale med min far om Brads problemer. Jeg ønskede, at tingene var gået anderledes, at jeg kunne være kommet hjem og have fortalt ham om Brads forældre. Men i stedet for at tale, skændtes vi kun om, at jeg kom for sent hjem. Sådan var det gået mindst hundrede gange. Jeg ønskede virkelig, at kunne tale med min far, og sommetider fornemmede jeg, at han ønskede det samme, men af en eller anden grund lykkedes det aldrig for os.

Det er ikke altid let at tale til forældre. Nogle unge, og måske er du en af dem, har et dejligt forhold til deres forældre. Disse unge kan tale frit og uden frygt med deres forældre om alt. Men ikke alle er så heldige. Som dreng og senere som teenager ønskede jeg altid at have me-

FOTO: WELDEN ANDERSEN

HVIS TID ER ET PROBLEM FOR DIG OG DINE FORÆLDRE, SÅ BRUG DIN FANTASI TIL AT FINDE ET TIDSPUNKT, HVOR I KAN VÆRE SAMMEN. HVIS DU BESTEMMER DIG FOR DET, KAN DU FINDE PÅ ANDRE MÅDER, DER KAN HJÆLPE DIG OG DINE FORÆLDRE TIL AT FINDE TID TIL AT TALE SAMMEN.

ningsfyldte samtaler med min mor og far, men jeg kunne ikke. Vi havde det godt sammen, men vi talte aldrig rigtigt sammen. Når jeg ser tilbage, kan jeg se, at jeg forventede, at mine forældre gjorde hele arbejdet med at etablere kommunikationen. Det var der, jeg gik galt. Der er visse ting, børn kan gøre for at forbedre kommunikationen mellem sig og deres forældre.

Det første, du kan gøre, er at tale med dem. Det er muligvis ikke så let i begyndelsen, men det vil være anstrengelserne værd. „Min far og jeg talte sammen," siger en skoleelev i teenageårene, som jeg kender, „men vi satte os aldrig ned og talte alvorligt om, hvad der skete i mit liv, om mine problemer eller det, jeg ønskede at opnå. Den første gang, jeg nogensinde talte alvorligt med min far var, da han var biskop og skulle interviewe mig til min fødselsdag.

Det interview fik mig rigtigt til at indse, at jeg kunne forbedre vores kommunikation, hvis jeg anstrengte mig for at hjælpe ham. Det ændrede sig ikke fra den ene dag til den anden, men siden da har han og jeg begge prøvet at finde tid, hvor vi nu og da kan sætte os ned sammen et øjeblik og snakke."

En pige, jeg kender, interviewer sine forældre ca. en gang om ugen. „Jeg ‚interviewer' dem ikke rigtigt," siger hun, „ikke på en tydelig og formel måde. Men jeg får fat i dem, når de ikke har travlt, og så stiller jeg dem spørgsmål om deres barndom, skoletid og den slags. Når de først får begyndt, læner jeg mig tilbage og lytter. Det er utroligt, hvad jeg har lært om min mor og far på den måde."

Jo mere du taler med dine forældre til hverdag, jo lettere vil det være at tale med dem i krisesituationer, eller når man er følelsesmæssigt bevæget. Meningsfyldt kommunikation sker ikke tilfældigt – det kræver øvelse. En øvelse, som *du* tit kan tage skridt til at udvikle.

Nogle gange er det svært at finde tid til at tale. Prøv nogle kreative metoder, hvis det er tilfældet. En nykaldet missionær fortalte mig: „Jeg har altid ønsket at tale med min mor. Vi snakkede om en masse ting, men aldrig om noget alvorligt eller personligt. Vi havde et godt forhold til hinanden – vi havde det godt sammen – men vi talte aldrig rigtigt sammen.

Der var så meget, som jeg gerne ville fortælle hende; så mange spørgsmål, som jeg ønskede at stille hende, før jeg tog på mission, men jeg kunne bare ikke.

Så jeg skrev et brev til hende, et langt brev, og lagde det på hendes kommode. Det satte virkelig gang i vores forhold, og vi havde nogle dejlige samtaler, før jeg rejste."

Hvis tid er et problem for dig og dine forældre, så brug din fantasi til at finde et tidspunkt, hvor I kan være sammen. Du kan fx stå tidligt op eller blive længe oppe, så I kan tale sammen uden forstyrrelser. Du kan tilmed træffe en aftale med dem og tale om tingene. Hvis du bestemmer dig for det, kan du finde på andre måder, der kan hjælpe dig og dine forældre til at finde tid til at tale sammen.

Selvfølgelig ønsker du nogle gange, at din mor og far

lytter og ikke taler. Du har sikkert lagt mærke til, at mange voksne lider af dette problem. De giver øjeblikkeligt råd, selv når det ikke er det, man ønsker. Jeg ved, at jeg gør det. Min datter Christy begynder tit at fortælle mig om et problem, som hun har i skolen eller med sine venner, og straks holder jeg op med at lytte og begynder at fortælle hende, hvad hun bør gøre. Jeg ved, at Christy mere ønsker at udtrykke sig, end hun ønsker mine råd, men sommetider kan jeg ikke lade være.

En af mine elever har en god metode til at tale med sine forældre (eller enhver enhver voksen), som har tendens til at give råd, når de burde lytte. „Mine forældre elsker at give mig råd," siger han, „og for det meste generer det mig ikke. Men nogle gange ønsker jeg virkelig, at de lytter til det, jeg har at sige, så jeg siger: ‚Mor og far, jeg vil gerne fortælle jer noget, og jeg ønsker, at I hører efter – uden at afbryde – indtil jeg er færdig. Der er noget, jeg virkelig gerne vil sige, men hvis I ikke hører efter, vil jeg ikke sige noget. Hvis I lytter til mig, så vil jeg lytte til det, I siger bagefter.' Det fungerer som regel."

Det er måske ikke altid så let, at få dine forældre til at lytte til dig. Sommetider kan følelser forhindre kommunikationen. Hvis en af jer er ophidset, bryder kommunikationslinierne hurtigt ned. „Hver gang jeg spørger min far, om jeg må få et kørekort," fortalte en elev mig engang, „bliver han bare gal."

„Og hvad gør du så, når han bliver gal?" spurgte jeg hende.

„Jeg bliver selv gal. Og så har vi ét stort skænderi igen."

Ømfindtlige emner kan drøftes, uden at alle havner i et „stort skænderi". Hvis du skal tale med dine forældre om noget, men du er hunderæd for at gøre det, kan du lette på situationen ved at give udtryk for dine følelser. Sig fx: „Jeg er faktisk nervøs ved at fortælle jer dette, men . . ." Eller hvis dine forældre er ophidsede, så prøv at forstå deres følelser ved at sige, som fx: „Det du virkelig er gal over er . . ." Jo bedre du og dine forældre forstår de følelser, man medbringer til samtalen, jo lettere vil det være at kommunikere.

JO MERE DU TALER MED DINE FORÆLDRE TIL HVERDAG, DESTO LETTERE VIL DET VÆRE AT TALE MED DEM I KRISESITUATIONER, ELLER NÅR MAN ER FØLELSESMÆSSIGT BEVÆGET.

I dag ønsker jeg, at jeg havde håndteret den hændelse med min far om at komme for sent hjem lidt anderledes. Han var på det tidspunkt så vred, at det var nytteløst for mig at skændes med ham den nat. Men jeg kunne have henvendt mig til ham lidt senere, når vi begge var faldet lidt til ro, og forsøgt at forklare ham, hvad jeg følte.

Selv om jeg vidste, det var vigtigt, var det altid meget svært for mig at tale med min mor og far. Denne mangel på kommunikation var frustrerende, men jeg blev ikke ked af det eller vred, fordi jeg vidste, at de elskede mig. Og jeg elskede dem. Uanset at vi havde svært ved at tale sammen, så havde vi i det mindste vores hjerte på rette sted.

Den slags kærlighed mellem børn og forældre er grundlaget for effektiv kommunikation. Uanset hvad din mor og far siger – eller ikke siger – så elsker de dig stadig. Husk på det, når du begynder at tage skridt til at forbedre din kommunikation med dine forældre. ☐

FOTO: CRAIG DIMOND

BLOT ÉT BARN

KAREN A. ANDERSON

Wardets primarypræsidentskab var dypt koncentreret, mens de overvejede organisationens behov det kommende år. „Hvad skal vi gøre ved Jenny?" spurgte en af dem. „Hun er den eneste 11-årige pige i hele wardet. Mener I ikke, at vi kunne slå klasserne sammen? I ved, hvor svært det er at få lærere, især til kun at undervise ét barn."

Primarypræsidentinden nikkede. „Ja, det er rigtigt," sagde hun. „Men jeg føler ikke godt ved den løsning. Familien Anderson har problemer med Jennys ældre søster lige i øjeblikket, og jeg tror ikke, at Jenny får al den opmærksomhed, som hun behøver. Jeg tror, at vi bør bede om denne afgørelse."

Dengang blev Primary afholdt en eftermiddag i løbet af ugen, og det var svært at finde personer, som kunne undervise i Primary på det tidspunkt. Og at finde nogen, som ville være villig til at undervise blot ét barn virkede som en umulig opgave.

Næste dag studerede primarypræsidentinden wardets medlemsliste. Det virkede som om at alle, der kunne være egnede, allerede havde mere end en kaldelse. Så præsidentinden lagde problemet frem for vor himmelske Fader – og bad igen om at finde en lærer til Jenny.

Næste gang præsidentinden så på wardslisten, følte hun sig tiltrukket af søster Conners navn – et meget usandsynligt valg, tænkte hun, fordi søster Conner sagde selv, at hun ikke var nogen god lærer. Søster Conner havde faktisk mange gange sagt: „Jeg er bare ikke lærer. Jeg bliver nervøs af at stå foran mennesker." Søster Conner havde sagt det så tit, at alle i wardet troede på hende. Men der var ingen tvivl om Åndens tilskyndelser,

så Primarys præsidentinde tog sin anmodning om hende til biskoprådet.

Søster Conner blev forbavset ved at få kaldelsen. „Er du sikker?" spurgte hun biskoppen. „Du ved, at jeg ikke kan undervise."

„Ja, jeg er sikker," kom svaret. „Herren har brug for dig i denne kaldelse, søster Conner. Vi foreslår, at du beder om, hvad du kan gøre for at hjælpe Jenny."

Søster Conner var så nervøs ved sin nye kaldelse, at hun faktisk var lettet over, at der kun var ét barn i hendes klasse. Jenny var henrykt, da hun fandt ud af, at hun ville få en lærer helt for sig selv. Hendes forældre var lettede og imponerede af, at søster Conner havde taget imod en så usædvanlig kaldelse.

Primaryåret begyndte. Hver eneste primarydag sad søster Conner og Jenny i det samme lille lokale. Søster Conner præsenterede lektierne, og de planlagde projekter og havde det sjovt sammen.

På en bestemt torsdag i løbet af vinteren kom Jenny hjem fra skole og så ud som om, hun var ved at blive syg. Da hendes mor sagde, at hun hellere måtte blive hjemme fra Primary, brød Jenny grædende sammen. „Mor, du forstår det ikke. Jeg er *nødt* til at tage afsted. Søster Conner *har brug for mig*. Hvis jeg ikke kommer, kan hun ikke undervise nogen, og det vil gøre hende meget ked af det!"

Som året skred frem udvikledes der et venskab og en kærlighed mellem søster Conner og Jenny. Søster Conner lærte Jenny at sy, og Jenny lærte søster Conner, hvor meget det betød for hende at have „sin helt egen" lærer. Jenny lærte mange nye færdigheder det år, og søster Conner lærte, at hun faktisk kunne undervise – og at hun elskede at undervise!

Da Primarys oprykning nærmede sig, bestemte søster Conner og Jenny, at de ville gøre Jennys oprykning til noget helt særligt. Jennys mor købte stof til en ny kjole, og Jenny og søster Conner syede den i fællesskab.

Endelig kom dagen. Programmet var en smuk og åndelig afslutning på et enestående år, og Jenny så dejlig ud i kjolen, som hun og søster Conner i fællesskab havde syet på.

Jennifer er nu en voksen kvinde – smuk og selvsikker. Efter ni års ægteskab er hun blevet velsignet med kun ét barn. Men for mange år siden lærte hun af søster Conner værdien af „blot ét barn".

I mellemtiden er søster Conner blevet en god primarylærer. Hun foretrækker stadig at undervise i små klasser, og når hun bliver spurgt, om det år hun underviste Jenny, siger hun: „Jeg gjorde ikke ret meget. Det var slet ikke et offer for mig; det var virkelig sjovt. Jeg elskede bare Jenny. Jeg nød det år mere end noget andet, jeg har gjort. Selv efter alle disse år, savner jeg hende stadig." □

Karen A. Anderson er medlem af Grand Forks 2. ward i Fargo North Dakota stav.

FOTO: CRAIG DIMOND

„ALMAS OMVENDELSE" (AF GARY L. KAPP)

MEDENS (ALMA OG MOSIAHS FIRE SØNNER) GIK OMKRING OG SØGTE AT ØDELÆGGE GUDS KIRKE OG STRED MOD GUD, DA VISTE EN HERRENS ENGEL SIG FOR DEM, . . . OG HAN TALTE SOM MED EN TORDENRØST, SOM FIK JORDEN, SOM DE STOD PÅ, TIL AT SKÆLVE. OG SÅ STOR VAR DERES FORBAVSELSE, AT DE FALDT TIL JORDEN OG IKKE FORSTOD DE ORD, HAN TALTE TIL DEM. MEN HAN RÅBTE IGEN OG SAGDE: ALMA, REJS DIG OP OG STÅ FREM, HVORFOR FOR FØLGER DU GUDS KIRKE? (MOSIAH 27:11-13).

Kristendom bør ikke påvirkes af vore omgivelser eller omstændigheder . . . Kristendom bør ikke påvirkes af hudfarve eller race, af hvad vi arbejder med, eller hvad vi køber på markedspladsen. Den bør ikke fastsættes af klimaet eller den geografiske placering."
Se „Ekaettes verden", side 35.

FOTO AF ANN LAEMMLEN